

Αλφα

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

ΣΑΒΒΑΤΟ 7 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1998 • ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ • ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 45 • ΕΤΟΣ 3ο • ΤΕΥΧΟΣ 120 • ΔΡΑΧΜΕΣ 200

Ελαστική εργασία δίχως όρια

Η διαχείριση της ανεργίας στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα το ποσοστό των ανέργων ξεπερνά το 10,5%. Οι νέοι άνεργοι όχι μόνο δεν δικαιούνται χωρίς όρους επιδότηση ανεργίας με την ενηλικίωσή τους, από τη στιγμή που δεν φοιτούν ή δεν βρίσκουν εργασία, αλλά και όσοι "τυχεροί" επιδοτούνται, παίρνουν το πενιχρό επίδομα ανεργίας από τον ΟΑΕΔ, μόλις για ένα διάστημα που κυμαίνεται από 6 έως 12 μήνες. Έτσι επιδοτούνται, κατά μέσο όρο, γύρω στα 170.000 άτομα το μήνα, όταν οι άνεργοι υπολογίζονται περί τους 450.000 ανθρώπους. Το κράτος ξεδεύει κάθε έτος περίπου 600.000 δρχ. για κάθε εγγεγραμμένο άνεργο. Οι μακροχρόνια άνεργοι, όσοι δηλαδή είναι χωρίς δουλειά για τουλάχιστον 12 μήνες, αποτελούν το μισό ποσοστό (το 58,3%) των ανέργων συνολικά. Επίσημα, 157.000 Έλληνες ψάχνουν για δουλειά πάνω από δύο χρόνια. Οι άνεργοι άνω των 45 ετών, σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, είναι περί τα 60.000 άτομα

και αυτοί οι άνθρωποι είναι συνήθως μακροχρόνια άνεργοι. Το 85% των "ηλικιωμένων" (άνω των 45 ετών) ανέργων έχουν επίδομα εκπαίδευσης κατώτερο της Γ' Γυμνασίου. Βρίσκονται στο κατώφλι της συνταξιοδότησης και βλέπουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές να απαξιώνονται, ενώ συντηρούν χαμηλοσυνταξιούχους γονείς και άνεργα παιδιά. Οδηγούνται στην κοινωνική περιθωριοποίηση, στον πλήρη αποκλεισμό, καθώς όσοι χάνουν τις δουλειές τους, εκτός του ότι δεν δικαιούνται όλοι - ούτε για ολόκληρο το διάστημα της ανεργίας - το επίδομα του ΟΑΕΔ, ούτε και κανένα άλλο επίδομα. Είναι αλήθεια πως πολλά βάρη τα σήκωνε έως τώρα η οικογένεια, αλλά ολοένα και περισσότερο στερούνται από αυτή η δυνατότητα οι συγγενείς.

Την Τρίτη 13 Φλεβάρη ο υπουργός εργασίας παρουσίασε ένα σχέδιο για την "προώθηση της απασχόλησης", το οποίο συντάχθηκε στη βάση του "Συμφώνου εμπιστοσύνης προς το 2000" που συνάφθηκε από τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το σχέδιο αυτό προβλέπει τη χρηματοδότηση των εργοδοτών με 118 δισεκατομμύρια δραχμές (επιδοτούμενη απασχόληση με 4.000 δραχμές την ημέρα για 18 μήνες) για να δοθεί η ευκαιρία σε 68.000 άτομα να εργαστούν καταρχήν για δύο μήνες για "πρακτική άσκηση". Οι άνεργοι αυτοί, αν κριθούν ικανοί, θα έχουν τη δυνατότητα να υπογράψουν 16μηνη σύμβαση επιδοτούμενης πλήρους ή μερικής απασχόλησης. Παράλληλα προβλέπονται προγράμματα κατάρτισης, απασχόλησης και μετεγκατάστασης για όσους απολύθηκαν ομαδικά. Εξάλλου ετοιμάζονται τρία νέα προγράμματα από το υπουργείο Εργασίας: Για τους νέους που εγκατέλειψαν το σχολείο. Για δέκα χιλιάδες άτομα σε ΔΕΚΟ και τράπεζες, επιδοτούμενα από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Και για κοινωνικές θέσεις εργασίας.

Το σύνθημα που έριξε ο υπουργός εργασίας είναι: "να αναλάβουν οι ίδιοι οι άνεργοι την ευθύνη για

την απασχόλησή τους". Στον καθένα αναλογούν "μερίδια εργασίας και κατάρτισης", στα οποία θα μπορεί να έχει πρόσβαση τρεις μήνες μετά από την εγγραφή του στους καταλόγους του ΟΑΕΔ, οπότε και θα του χορηγείται ειδική κάρτα που θα του επιτρέπει να επιλέγει "ανάμεσα στην επιδότηση, την επιδοτούμενη κατάρτιση και την επιδοτούμενη απασχόληση".

Στόχος είναι η διαχείριση του όγκου της ανεργίας, ο έλεγχος του χρόνου της ατομικής παραμονής στην ανεργία και η ρύθμιση της κινητικότητας μεταξύ των κλάδων. Η ελαστικοποίηση είναι το μέσο. Και για πρώτη φορά επιδοτείται, και, συνεπώς, επίσημα προωθείται η μερική απασχόληση. Ο ΟΟΣΑ, προβάλλει ως αντίδοτο για την ανεργία την ελαστική εργασία, απαιτεί ειδικευση από όσους δεν θέλουν να καταδικαστούν μόνιμα στην ανεργία: εκπαίδευση των ανειδίκευτων και "διά βίου εκπαίδευση" των εργαζόμενων. Η γενική κατεύθυνση είναι: "πλήρης" απασχόληση ευέλκτων και υποβαθμισμένων φτωχών.

Ελαστική εργασία:

ο καπιταλισμός εκβιάζει

"Ως πρωτοπόρος του νεοφιλελευθερισμού από τα μέσα της δεκαετίας του '70, το βρετανικό κράτος αποδιοργάνωσε και αποσύνθεσε την βιομηχανική εργατική τάξη που χαρακτήριζε τη φορντιστική-κεϋνσιανή εποχή. Πέτυχε αυτή τη νίκη χρησιμοποιώντας διάφορα όπλα, όπως την αποκέντρωση, την ιδιωτικοποίηση, την ελαστικοποίηση, την εγκληματοποίηση κ.ο.κ. Η προσωρινή εργασία, ιδίως σε ιδιωτικοποιημένες περιοχές του πρώην "δημόσιου" τομέα, έχει εξαπλωθεί μέσω υπερβολικών ή γραφικών εύρεσης εργασίας. Ιστορικά, η "ελαστική εργασία" έχει μερικές φορές αποδειχθεί ένα ευκαιριακό όπλο ενάντια στην καπιταλιστική εργασιακή πειθαρχία. Ωστόσο, από τη δεκαετία του '80, η εργασία ελαστι-

Συνέχεια στη σελίδα 3

"Τα τελευταία τέσσερα χρόνια στην Ελλάδα έχουν γίνει γνωστές αρκετές περιπτώσεις - κυρίως νέων - ανθρώπων που, μην αντέχοντας τη φτώχεια και το μακροχρόνιο πρόβλημα ανεργίας που αντιμετώπιζαν, αυτοκτόνησαν. Από τις περιπτώσεις αυτές κάποιες δεν έχουν καταγραφεί γιατί, είτε αποσιωπήθηκαν από τους στενούς συγγενείς, είτε αποδόθηκαν σε άλλες αιτίες. Σύμφωνα με όσα έχουν καταγραφεί στο αστυνομικό δελτίο, από το 1993 έχουν αυτοκτονήσει τέσσερις άνθρωποι γιατί δεν έβρισκαν κάποια εργασία: Τον Ιανουάριο του 1993, στο χωριό Γούμερον στην αρχαία Ολυμπία αυτοκτόνησε με το κυνηγετικό του όπλο ο 29χρονος Ανδρέας Μπλόσκας. Δεν έβρισκε δουλειά, δεν άντεξε τη φτώχεια και αυτοπυροβολήθηκε. Τον Ιούνιο του 1993, στα Γρεβενά, ο 36χρονος δασεργάτης Χρήστος Βροντήλας, έπειτα από μεγάλο διάστημα χωρίς δουλειά, αυτοκτόνησε, δίνοντας την εσχάτη "λύση". Τον Απρίλιο του 1994, ο Ιωάννης Σαρδέλης από την Αμαλιάδα άφησε ένα σημείωμα στον αδελφό του που σπούδαζε στα ΤΕΙ Πάτρας, εξηγώντας του ότι αποφάσισε να αυτοκτονήσει γιατί αντιμετώπιζε οικογενειακά προβλήματα και ήταν άνεργος. Το Σεπτέμβριο του 1994, ένας Ελληνοπόντιος, με το όνομα Ογκονοσιάν, ηλικίας 53 χρόνων, αυτοκτόνησε γιατί αντιμετώπιζε "οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα."

(Τρίτη 13/01/1998, από τον ημερήσιο τύπο)

Ξεκινώντας από μελέτες για τα αίτια των αυτοκτονιών στη Γαλλία "ειδικοί" αποφαίνονται ότι 150.000 απόπειρες το 1996 συνδέονται με τη φτώχεια και ότι "η αυτοκτονία δεν είναι πια, όπως σε παλιότερες εποχές, ένα απονενοημένο διάβημα των πλουσίων. Λιγότερες αυτοκτονίες επισημαίνονται σε άτομα που έχουν οικονομική αυτάρκεια. Έτσι, η αυτοκτονία εμφανίζεται ως χειρονομία απόγνωσης ατόμων που στερήθηκαν ορισμένες μίνιμουμ συνθήκες επιβίωσης και έχασαν την ελπίδα να καταφέρουν μια μέρα να βγουν από το αδιέξοδο".

(Τετάρτη 4/2/1998, από τον ημερήσιο τύπο)

Noam Chomsky: Επενδυτές χωρίς σύνορα

Ένα νέο κύμα εξέγερσης εμφανίζεται στις Ηνωμένες Πολιτείες από τα βάθη του συνδικαλιστικού αγώνα και τα κινήματα διαμαρτυρίας, σε πείσμα της απομόνωσης που επιβάλλει η κουλτούρα του θεάματος. Ταυτόχρονα προβάλλει μια νέα φάση αντίστασης ενάντια στο παγκόσμιο οικονομικό κεφάλαιο, από τη Νότια Αφρική μέχρι το Κίνημα των Χωρίς Γη στη Βραζιλία. Αλλά σ' αυτό το πλαίσιο η νέα τάξη προετοιμάζεται να εδραιώσει μια φιλόδοξη πλανητική συμφωνία, πέρα από όλα τα σύνορα, που θα δίνει το δικαίωμα στους ιδιοκτήτες του οικονομικού κεφαλαίου να επιβάλουν κυρώσεις στα εθνικά κράτη που ανιδρούν στα σχέδια της εικονικής Γερουσίας. Γι' αυτό το πανόγραμμα προειδοποιεί ο Noam Chomsky.

Όταν οι Ηνωμένες Πολιτείες μιλούν για την «προώθηση της εκλογικής δημοκρατίας στον αναπτυσσόμενο κόσμο», καταδεικνύουν ένα μέρος της νέας διεθνούς πολιτικής τους στα μεταψυχροπολεμικά χρόνια. Αν και η ρητορική ακούγεται κάπως διαφορετική είναι προφανές πως έχει τον ίδιο πάντοτε στόχο: τον έλεγχο. Κι όταν αυτός ο στόχος αναφέρεται στην επίσημη δημοκρατία μεταφράζεται απλώς σε μια τεχνική κοινωνικού ελέγχου. Αν μια κυβέρνηση μπορεί να διασφαλίσει την τεχνοκρατική απομόνωση τότε, επαναλαμβάνω, η επίσημη δημοκρατία είναι μία τεχνική κοινωνικού ελέγχου...

- Τι σημαίνει «τεχνοκρατική απομόνωση»;

Είναι μια έννοια της Παγκόσμιας Τράπεζας: ση-

συνέχεια στη σελίδα 4

...AGENDA 2000

«...Στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης 2.000 (AGENDA 2.000), η Επιτροπή θα προτείνει, ως εκ τούτου, μειώσεις της στήριξης των τιμών για τις αροτραίες καλλιέργειες, τον τομέα του βοείου κρέατος και τα γαλακτοκομικά προϊόντα. Οι τιμές παρέμβασης των σιτηρών θα μειωθούν κατά 20%. Λειτουργώντας έτσι ως δίκτυ ασφαλείας, το στοιχείο αυτό θα συμβάλει ώστε να αποφευχθεί η συνήθης χρήση της επιδότησης των εξαγωγών. Για να μην υπάρξουν στο μέλλον πλεονάσματα βοείου κρέατος, πρέπει μάλλον να ενθαρρυνθεί μία προνοητική προσέγγιση και όχι τόσο η διαχείριση της προσφοράς ή βραχυπρόθεσμα μέτρα. Στον τομέα του βοείου κρέατος, αυτό θα σήμαινε σταδιακή μείωση των τιμών παρέμβασης κατά 30%. Στον γαλακτοκομικό τομέα, το ισχύον σύστημα ποσοστώςων γάλακτος με τη σύμφυτη ακαμψία του δεν είναι δυνατόν να διαρκέσει για πάντα. Υπάρχουν ορισμένοι παράγοντες στους οποίους θα πρέπει να προσαρμοστεί το σύστημα στο μέλλον, ιδίως τα αποτελέσματα του επόμενου γύρου του ΠΟΕ. Παρ' όλα αυτά, μετά από διεξοδική εξέταση των εξελίξεων της αγοράς, η Επιτροπή επέλεξε την παράταση του ισχύοντος καθεστώτος των ποσοστώςων μέχρι το έτος 2006, με την προϋπόθεση, ωστόσο, ότι θα καταστεί περισσότερο ευέλικτη και θα απλοποιηθεί η ισχύουσα νομοθεσία. Εντούτοις, οι τιμές στήριξης

θα μειωθούν προοδευτικά κατά μέσο όρο κατά 10% συνολικά (...). Επιπλέον, μόλις πραγματοποιηθούν οι αναγκαίες συζητήσεις, θα καταρτιστούν λεπτομερείς νομοθετικές προτάσεις για τη μεταρρύθμιση των οργανώσεων αγοράς ελαιολάδου και καπνού. Στον τομέα του οίνου, η Επιτροπή προτίθεται να καταρτίσει μία νέα πρόταση μεταρρύθμισης μόλις αναλυθεί διεξοδικά η κατάσταση της αγοράς για το 1997. Η στρατηγική αυτή συνεπάγεται ότι οι ευρωπαίοι κάτοχοι γεωργικών εκμεταλλεύσεων και οι οικογένειές τους θα πρέπει να στηρίζονται όλο και λιγότερο σε μηχανισμούς στήριξης των τιμών, δεδομένου ότι τέτοιοι μηχανισμοί δεν μπορούν να εγγυηθούν μακροπρόθεσμα τα γεωργικά εισοδήματα. Αντίθετα η στρατηγική στο μέλλον θα είναι να αυξηθούν οι άμεσες πληρωμές ανά εκτάριο για τις αροτραίες καλλιέργειες και ανά ζώο στον τομέα του βοείου κρέατος, ώστε να μπορέσουν να προσαρμοστούν οι κάτοχοι γεωργικών εκμεταλλεύσεων στη νέα κατάσταση τιμών...» (1).

«...Το πέρας εφαρμογής του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (πακέτου Delors) κατά το 1999, οι δεσμεύσεις σε επίπεδο GATT μέχρι το 2.000, ιδίως όσον αφορά τον περιορισμό του όγκου των επιδοτούμενων εξαγωγών, η επικείμενη διεύρυνση της Ε.Ε., αλλά και τα προσφάτως εμφα-

νιζόμενα πλεονάσματα στους τομείς των σιτηρών, του βοείου και του γαλακτος, οδήγησαν την Επιτροπή στην υποβολή ενός συνόλου προτάσεων για το σύνολο των κοινοτικών πολιτικών με εφαρμογή από το 2.000 έως το 2.006. Στην ουσία πρόκειται για επανατοποθέτηση σε βασικές πολιτικές της Ε.Ε. που θα επηρεάσουν αποφασιστικά τις τύχες των κρατών-μελών τις επόμενες δεκαετίες. Είναι προφανές η αναγκαιότητα δράσεων για ανάπτυξη του αγροτικού χώρου, που θα εξασφαλιστεί με καλύτερη οργάνωση και χρηματοδότηση της διαρθρωτικής πολιτικής. Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει την αναγκαιότητα της σύγκλισης και της συνοχής, αλλά και της διεύρυνσης της Ε.Ε. (...) Ήταν εμφανής ο σχεδιασμός που επιχειρήθηκε στην AGENDA 2.000, η οποία ασχολείτο μονόπλευρα με τα βόρεια προϊόντα και προσπαθούσε να βρει λύσεις γι' αυτά, ενώ άφηνε σε πλήρη εκκρεμότητα τα μεσογειακά προϊόντα. Στην AGENDA 2.000, η Επιτροπή πρότεινε τη μετατροπή μεγάλου μέρους της δασμολογικής προστασίας σε επιδοματική χρηματική στήριξη για τα σιτηρά, το βόειο κρέας και το αγελαδινό γάλα. Η Επιτροπή πρότεινε για τα προϊόντα αυτά μεγάλες μειώσεις εγγυημένων τιμών και εξωτερικής προστασίας, αλλά με σύγχρονη αντιστάθμιση, με χορήγηση άμεσων εισοδηματικών ενισχύσεων. Αυτό βέβαια σήμαινε επιβάρυνση του FEOGA-Εγγυήσεις που θα απέβαινε εις βάρος άλλων προϊόντων που στηρίζονται από το Ταμείο αυτό και άρα εις βάρος χωρών που έχουν αυτά τα άλλα προϊόντα, όπως η Ελλάδα. Από την άλλη όμως πλευρά, η ομάδα των προϊόντων της μεσογειακής -κυρίως-

αγροτικής οικονομίας ετύγχανε διαφορετικής αντιμετώπισης (...) Η χορήγηση εθνικών οικονομικών ενισχύσεων ή απαγόρευση εισαγωγών δεν είναι δυνατή. Η χορήγηση εθνικών οικονομικών ενισχύσεων για μέτρα που καλύπτονται από την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ), δεν συμφέρει την Ελλάδα, διότι άλλα κράτη-μέλη με πιο εύρωστη δημοσιονομική κατάσταση θα χορηγούσαν υψηλότερες ενισχύσεις, θα επανεθνικοποιούσαν την ΚΑΠ και θα έβγαζαν τα ελληνικά προϊόντα εκτός ανταγωνισμού. Επιπλέον, οι εθνικές εισοδηματικές ενισχύσεις αντίκεινται στους κανόνες που αφορούν στον ανταγωνισμό και σε περίπτωση που αυτές καταβληθούν, επιβάλλεται ποινή προστίμου διπλάσιου ύψους από τις εθνικές ενισχύσεις. Η μονομερής δε, επιβολή εμποδίων ή ακόμη και η απαγόρευση εισαγωγών, είτε σε εθνικό, είτε σε κοινοτικό επίπεδο, δεν αποτελεί λύση στα περιοδικά προβλήματα που αντιμετωπίζει κάποιος κλάδος παραγωγής, διότι θα επιφέρει ανιτιδράσεις εκ μέρους των διεθνών μας εταίρων, με τη μορφή απαγόρευσης εισαγωγών στις χώρες τους, προϊόντων ελληνικής προέλευσης. Σ' αυτό το πλαίσιο η Ελλάδα επιμένει στη χρηματοδοτική αλληλεγγύη μέσω της ΚΑΠ και να εμποδίσει με κάθε τρόπο την επανεθνικοποίηση, που θα διευρύνει τις ανισότητες, καθότι οι πλούσιες χώρες θα μπορούν να χρηματοδοτούν με βάση την αρχή της επικουρικότητας σε βάρος των προϊόντων των φτωχότερων χωρών. Η χορήγηση εθνικών ενισχύσεων, σε γενικό επίπεδο, δεν είναι προοδευτική πολιτική, δεν είναι προς το συμφέρον των μικρών χωρών της Ε.Ε. και ιδιαίτερα εκείνων με αδύ-

νατες οικονομίες. Ανεξάρτητα από το εάν η επανεθνικοποίηση υποστηρίζεται και από ορισμένα κόμματα της παραδοσιακής αριστεράς, είναι πολιτική νεοφιλελεύθερη, που έχει ως επιδίωξη την κατάρρευση της Κοινοτικής χρηματοδότησης στα πλαίσια της ΚΑΠ. Σε ορισμένες περιπτώσεις και μόνο για εντελώς ιδιαίτερους λόγους μπορούμε να απομακρυνθούμε από την αρχή της ΚΑΠ, δηλαδή μόνο σε περίπτωση εκτεταμένων εθνικών ζημιών σε προϊόντα και σε περιοχές μεγάλης έκτασης...» (2).

Μέχρι σήμερα οι παραγωγικές τάξεις και οι ποδηγέτες τους κάνανε λόγο για τα μυστικά σχέδια και τις επιβουλές της εξουσίας σε βάρος τους...και "εξεγείρονταν". Σήμερα που τους τα λένε ακριβώς όπως σκοπεύουν να τα εφαρμόσουν, η αντίδραση θα είναι η δημόσια καταγγελία τους, οι 24-48ωρες απεργίες και τα τρακτέρ στις πρασιές των εθνικών οδών;

- (1) Αποσπάσματα από το κείμενο ΚΑΠ 2.000-Ένα πλαίσιο για το μέλλον της γεωργίας στην Ε.Ε., του Επιτρόπου της Ε.Ε. υπεύθυνου για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη, Franz FISCHLER.
- (2) Αποσπάσματα από την έκθεση του υπουργού γεωργίας, Στέφανου Τζουμάκα, θέσεις σε απήματα ορισμένων αγροτών-Οι επιπτώσεις της ΚΑΠ στην ελληνική γεωργία και η σημερινή κατάσταση.

N.J.N.P., ΣΕΡΡΕΣ

Κυκλοφόρησαν...

Από τις εκδόσεις Άρδην κυκλοφόρησε το βιβλίο «Για τον Καστοριάδη και το περιοδικό "Σοσιαλισμός ή Βαρβαρότητα" της περιόδου 1952-1956", με κείμενα των Stephen Hastings-King και Γιάννη Καρύτσα. Παραθέτουμε την εισαγωγή αυτής της σημαντικής έκδοσης:

«Η παρούσα έκδοση απλώς συνέπεσε με τη θλιβερή είδηση του θανάτου του Κορνήλιου Καστοριάδη και δε γίνεται στα πεταχτά για να ανταποκριθεί σε εφήμερους στόχους. Είναι 27 του Δεκέμβρη του 1997, και ακριβώς τη στιγμή που τα δύο αυτά κείμενα βρίσκονται καθ' οδόν προς το τυπογραφείο μαθαίνω για το θάνατο του φιλοσόφου. Πριν ένα χρόνο περίπου, μετά από πολλές συζητήσεις στη Θεσσαλονίκη με το σύντροφο του Καστοριάδη από τα χρόνια της κατοχής Γιάννη Ταμτάκο είχαμε αποφασίσει να εκδώσουμε, με τη σύμφωνη γνώμη του Καστοριάδη, ένα βιβλίο που θα ασχολείται με την κριτική του Καστοριάδη στο μαρξισμό και θα την "απλοποιεί" για να γίνει πιο κατανοητή στους νέους αγωνιστές", όπως έλεγε ο μπάρμπα-Γιάννης ο Ταμτάκος. Σκέφθηκα, όμως, ότι ένα βιβλίο που σχολείται με την τελική ρήξη του Καστοριάδη με το μαρξισμό θα ήταν πληρέστερο, αν συνοδευόταν από μία ενασχόληση με την προηγούμενη δράση και σκέψη του Καστοριάδη, αρχής γενομένης από τα πρώτα χρόνια της ίδρυσης του περιοδικού και της ομάδας "Σοσιαλισμός ή Βαρβαρότητα" στο Παρίσι. Μόνον έτσι θα γινόταν σαφής η επίπονη πορεία του Καστοριάδη, που αμέσως μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο προσπαθούσε συνεχώς -αντιμετωπίζοντας τον διαρκή συκοφαντικό πόλεμο της κομμουνιστικής αριστεράς και της άκρας αριστεράς- να πηγαίνει παραπέρα,

Stephen Hastings - King / Γιάννης Καρύτσα

ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΣΤΟΡΙΑΔΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΣ Η ΒΑΡΒΑΡΟΤΗΤΑ" ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 1952 - 1956

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Άρδην

ρα, ανοίγοντας συνεχώς δρόμους, αρχικά υπό το βάρος των περιορισμών της μαρξιστικής ιδεολογίας, μέχρι που μετά το 1963 έφθασε σε ολική ρήξη μαζί της. Μόνον έτσι, η ρήξη με το μαρξισμό καθώς επίσης -και κυρίως- η καινοτόμος αντίληψη του Καστοριάδη για την ιστορία ως φανταστική θέσμιση δεν θα φαίνονταν ξεκάρφητα και σχετικά εγκεφαλικά επινοήματα, αλλά θα συλλαμβάνονταν σε όλο τους το βάθος και σε συνάφεια με την πολύχρονη ενασχόληση του Καστοριάδη με το εργατικό, το αντιγραφειοκρατικό και το ελευθεριακό (Μάης

Οι εκδόσεις Άρδην στο εξής στεγάζονται σε γραφεία στην οδό Αριστοτέλους, νο 14 (Τ.Κ. 104 32 Αθήνα). Για τηλεφωνική επικοινωνία υπάρχει ο αριθμός (01) 8836045.

'68) κίνημα της μεταπολεμικής εποχής. Γι' αυτό ακριβώς, αρχίσαμε με μία περίοδο πολύ σημαντική και καθοριστική για την πορεία του Καστοριάδη και του περιοδικού "Σοσιαλισμός ή Βαρβαρότητα", την περίοδο 1952-1956. Όσο για το θάνατο του Καστοριάδη, για μένα που θεωρώ το έργο του ως το πιο προωθημένο και το πιο ριζοσπαστικό μέσα στα πλαίσια του προτάγματος της ελευθερίας και της καθολικής απελευθέρωσης του ανθρώπου, αποτελεί έναν μεγάλο χαμό για την πολιτική και κοινωνική σκέψη του καιρού μας".

Γιάννης Καρύτσα

ΜΑΥΡΑ ΜΕΣΑΝΥΧΤΑ ΕΧΟΥΜΕ • ΔΕΛΤΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ • ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1 • 2-9 ΜΑΡΤΗ 1998

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΗΝ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

Το μαρξιστικό της 26/10/98 η ερασιμαία Θεσσαλονίκη άρχισε να ξεκαθαρίζει τις μενίσες των ΜΜΕ από τους "παράνομους" σταθμούς. Και φυσικά δεν ξεκαθάρισε από τους σταθμούς που εκπέμπουν στη διακλαδωμένη από το νόμιμο-αγρό ή αυτούς που ταπεινών άλλους σταθμούς. Δεν ξεκαθάρισε-βέβαια-από τα μυστικά της παραπληροφόρησης, των ραδιόφωνων, των χοροχορευτικών τσιπών και της ανόητης Ξυλόφωνης κλασικής και συλλογιστικής μάλας του Ράδιο Ουτοπία, το μόνο κομμουνιστικό ραδιόφωνο που εκπέμπει στη χώρα μας. Από ένα σταθμό που στα 10 χρόνια λειτουργίας του βιάστηκε στην ανεξαρτησία από το αστυνομικό σύμφεροντα και την πολιτική της χωροδότησης. Το Ράδιο Ουτοπία απειλείει ότι μπορεί να υπάρξει διακοπή ραδιόφωνο βασισμένο στην αυτοέγνωση και τη δυναμική των αυθεντικών πολιτών. Η ερασιμαία ξεκίνησε να κλέβει σχέδια τους σταθμούς-επί (απόχρησις διατίθενται άδεια, η οποία από το 1988-91" είναι που πιθανόν να αναμείνουν να αναμείνουν να πάνε στον ότι είναι ο πιο αδύναμος". Κάνουν λάθος!!!

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ-ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ ΔΙΚΤΥΟ ΚΙΝΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Μας απαντούν: Θεσσαλονίκη, Χρυσόστομο Βλαχάκη, υπεύθυνη των ραδιοφωνικών σιγμών της πόλης, εξετάζει το ενδιαφέρον της αποστολής κώδικα σήματος, που αφορά την καταγραφή των κινήσεων από τον λαό και τη βιολογία, μέχρι τις 5 Μαρτίου 1998 και θα αναρτηθεί το ΕΣΡ για τις σήματα προέγερσης, σήματα και την άσκηση των ραδιοφωνικών που έχουν καταγραφεί ως τώρα.

★ Κυκλοφόρησε το 1ο τεύχος του ΜΜΕ (Μαύρα Μεσάνυχτα Έχουμε), εβδομαδιαίο δελτίο πληροφόρησης που διανέμεται δωρεάν σε αυτοδιαχειριζόμενους χώρους στη Θεσσαλονίκη.

Εκδηλώσεις...

★ Την Παρασκευή 13 Φλεβάρη, στις 7.00μμ. στο μετσόβιο πολυτεχνείο, (σε αίθουσα της αρχιτεκτονικής) θα πραγματοποιηθεί συνάντηση για την οργάνωση δραστηριοτήτων και το συντονισμό της δράσης στα πανεπιστήμια από φοιτητές και μη του αντιεξουσιαστικού-αυτόνομου χώρου

★ Από τις 13 ως τις 15 Φλεβάρη, το Ράδιο Κιβωτός διοργανώνει τριήμερο εκδηλώσεων.

Την Παρασκευή 13 Φλεβάρη, στις 8.00μμ, θα πραγματοποιηθεί βιντεοπροβολή με θέμα τις κινητοποιήσεις ενάντια στη μεταφορά πυρηνικών απόβλητων στο Gorleben, το Μάρτη του 1997. Στις 11.00μμ θα ακολουθήσει πάρτυ.

Στο στέκι στο βιολογικό.

Το Σάββατο 14 Φλεβάρη, στις 6.00μμ θα γίνει συζήτηση με τα ακόλουθα θέματα:

- Ενημέρωση για τις εξελίξεις στη ραδιοφωνία
- Κάλεσμα για την στήριξη του Ράδιο Κιβωτός.

Στις 10.00μμ θα ακολουθήσει θεατρικός αυτοσχεδιασμός.

Στο αμφιθέατρο της ΦΜΣ

Την Κυριακή 15 Φλεβάρη, στο στέκι στο βιολογικό, θα πραγματοποιηθεί συναυλία με τους:

- ΑΘΙΓΓΑΝΟΙ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ
- ΜΙΚΡΕΣ ΜΕΡΕΣ
- ΔΡΑΚΑΤΩΡ

Ελαστική εργασία δίχως όρια...

συνέχεια από την πρώτη σελίδα

κοποιήθηκε εκ νέου για να εντείνει την εκμετάλλευση. Αυτή η στρατηγική της "ελαστικοποίησης" επιζητεί να επιβάλει σε όλους μας μία πειθάρχηση διαμέσου της εργασίας, με το να θολώνει τη διάκριση μεταξύ "εργαζόμενου" και "άνεργου". Φτάνουμε στο σημείο να δουλεύουμε σκληρότερα σε συνθήκες ανασφαλούς ημι-απασχόλησης, συχνά χωρίς αμοιβή, (από κείμενο εισήγησης της fHUMAN London Committee - Επιτροπή Λονδίνου για την Ανθρωπότητα και Ενάντια στον Νεοφιλελευθερισμό - στη δεύτερη διηπειρωτική που έγινε στην Ισπανία).

Σε όλη την Ευρώπη οι κυβερνήσεις περιορίζουν τις δαπάνες ακολουθώντας της επιταγές της Συνθήκης του Μάαστριχτ. Στην Ευρώπη προβλέπεται η σταδιακή αντικατάσταση του welfare state (κράτος πρόνοιας) για τους άνεργους με το welfare (κάρτα "ναύλωσης" εργασία), το οποίο αποβλέπει στην εξάλειψη των χωρίς εργασία επιδομάτων. Τόσο στο Βέλγιο όσο και στη Γερμανία ασκείται ήδη από το κράτος η πρακτική του welfare, με την οποία υποχρεώνεται ο άνεργος, με διακοπή του επιδόματος, να δεχθεί οποιαδήποτε δουλειά μερικής απασχόλησης του προσφέρεται, γιατί αλλιώς θα στερηθεί εντελώς το επίδομα ανεργίας. Ο Ζοσπέν, στη Γαλλία, αρνείται την αύξηση των κατώτερων κοινωνικών επιδομάτων με το εύγλωττο επιχείρημα ότι επιδιώκει "ένα ξεκάθαρο άνοιγμα προς μία κοινωνία της εργασίας και όχι της βοήθειας". Τις ίδιες ακριβώς εκφράσεις χρησιμοποιεί και ο Μπλερ, στην Αγγλία, και, ενώ προωθεί "την πιο αυστηρή νομοθεσία στην Ευρώπη ενάντια στα συνδικάτα", στερεί κάθε επίδομα από τους νέους που αρνούνται προσφερόμενες θέσεις εργασίας, προωθεί την "ατομική ευθύνη" για την απασχόληση και την κοινωνική πρόνοια και δείχνει "μηδενική ανοχή" για τους άστεγους που ζουν στους δρόμους. Στην Ολλανδία, πρόσφατα, το κράτος εκτίμησε "πιο αντικειμενικά" το ποσοστό των ανέργων και κατέληξε ότι είναι της τάξης του 20% και όχι 5,3%, όπως μέχρι πρότινος ισχυριζόταν. Στη χώρα αυτή ζουν 1.000.000 φτωχοί στερημένοι από κάθε πρόσβαση στη υγεία και την εκπαίδευση. Στην Πορτογαλία γίνονται προσωρινές οι συμβάσεις εργασίας, προωθείται η πολλαπλή είδικευση και επιλέγεται η αναδιάρθρωση του χρόνου εργασίας σε ε-

τήσια βάση (η διεύθυνση της επιχείρησης αποφασίζει πόσες θα είναι οι ώρες εργασίας ανά μέρα για τον κάθε εργαζόμενο, ανάλογα με τις ανάγκες της. Το ίδιο ακριβώς προβλέπεται και από το νέο νόμο για τις ΔΕΚΟ στην Ελλάδα). Στη Γερμανία η ανεργία έχει φτάσει στο υψηλότερο επίπεδο (12,6% στο σύνολο της χώρας και 21% στην Ανατολική) μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και το κράτος, ενώ καλεί τους δήμους και στις κοινότητες να απασχολήσουν σε διάφορα προγράμματα τον άνεργο πληθυσμό, παραδέχεται ότι αυτά τα προγράμματα τελικά δεν αποδίδουν (σύμφωνα με τα κριτήρια της οικονομικής αποδοτικότητας). Το 13% του γερμανικού πληθυσμού ζει κάτω από τα όρια της φτώχειας. Στη Γαλλία, το αντίστοιχο ποσοστό είναι 16% και στη Βρετανία 23%.

Το κίνημα των ανέργων

Οι άνεργοι της Γαλλίας πραγματοποιούν τον τελευταίο καιρό εκτεταμένες κινητοποιήσεις. Αίτημα των κινητοποιήσεων είναι να δοθεί στους άνεργους "χριστουγεννιάτικο δώρο" ύψους 3.000 γαλλικών φράγκων κατ' άτομο και να αυξηθούν το ελάχιστο επίδομα βοήθειας που δίνεται στους μακροχρόνια άνεργους και τα υπόλοιπα κοινωνικά επιδόματα. Από το 1974 η παραγωγικότητα στη Γαλλία έχει αυξηθεί κατά 70%, ενώ οι άνεργοι έχουν πολλαπλασιαστεί επί επτά.

Το κίνημα των ανέργων δεν είναι καθόλου απρόσμενο. Δεν είναι τυχαίο ότι οι άνεργοι χαρακτηρίζονται σήμερα ως "πεζοπόροι ενός μεγάλου δρόμου". Το Μάη του 1994 η οργάνωση "Δράση κατά της Ανεργίας" (ACI) οργάνωσε πορείες από την επαρχία ως το Παρίσι και για μία ολόκληρη εβδομάδα οι άνεργοι ήταν στους δρόμους και έγιναν δεκτοί σε πόλεις και χωριά ανοίγοντας συζητήσεις με τους κατοίκους. Οι κινητοποιήσεις κατέληξαν σε μία συγκέντρωση 20.000 ανέργων στη Βαστιλλή και στην κατάληψη ενός κτηρίου στην οδό Μπερανζέ. Επόμενο ορόσημο ήταν η κατάληψη μιας πολυκατοικίας, το Δεκέμβριο του 1994, στην οδό Ντραγκόν στο Παρίσι. Την πρωτοβουλία για την ενέργεια πήρε η οργάνωση "Δικαίωμα στην Κατοικία" (DAL) και συμμετείχαν οι ενώσεις των ανέργων, άνεργοι που παίρνουν επιδόματα καθώς και εκπαιδευόμενοι σε σεμινάρια. Το ζήτημα της στέγης τίθεται από το κεφάλαιο σαν ένας επιπλέον εκβιασμός, πέρα από αυτόν της εργασίας-ανεργίας. Γι' αυτό και τα ζητήματα που θίγει το κίνημα για τη στέγη δεν είναι καθόλου ξεκομμένα από το πρόβλημα της ανεργίας. Μία και μόνη βεβαιότητα διέπει το κίνημα: δεν πρέπει να αφήσουμε στο κράτος τη φροντίδα για τα εισοδήματά μας και για τη στέγη.

Από το Δεκέμβριο του 1994 και μετά έρχονται μήνες δράσης για το κίνημα. Το Δεκέμβριο του 1995, στη μέση της απεργίας, ενώ σε όλο αυτό το διάστημα άνεργοι παρίστανται στις ανοιχτές συνελεύσεις στους σιδηροδρομικούς σταθμούς, γίνεται η κατάληψη του Μπομπούρ. Πρόκειται για μία σημαντική, αλλά και ιδιόμορφη περίοδος: τα συνδικάτα είναι παρόντα, οι συνδικαλιστές συνεργάζονται με αγωνιστές από διάφορες άλλες οργανώσεις, επικρατεί ενότητα, αλλά ο τρόπος έκφρασης είναι καινούριος. Προβάλλεται η ιδέα των κοινωνικών και

πολιτικών δικαιωμάτων, αλλά με τέτοιον τρόπο που η πραγματικότητα, δηλαδή, η απουσία κάθε δικαιώματος, κάθε ίχνους δικαιοσύνης, καθιστά σαφές ότι τα δικαιώματα τελειώνουν. Όλον αυτόν τον καιρό δραστηριοποιούνται πλήθος οργανώσεις, για τη στέγη (DAL, CDSL), για την ανεργία (ACI, MNCP), για τους "μετανάστες χωρίς χαρτιά" και "για την απασχόληση, τα επιδόματα και την αλληλεγγύη" (Apeis). Αυτές συνεργάζονται μεταξύ τους και στηρίζουν η μία την άλλη στις επιμέρους κινητοποιήσεις. Το Μάη του 1997 γίνεται η κατάληψη της Τράπεζας της Γαλλίας, του κατεχοχίν καπιταλιστικού συμβόλου. Και στις 15 Δεκέμβρη οι αγωνιστές όλων αυτών των οργανώσεων "ενάντια στον αποκλεισμό και την προσωρινότητα" ξεκινούν μια εβδομάδα δράσης για το "κοινωνικά κατεπείγον". Γίνεται η κατάληψη του Λούβρου και διοργανώνονται συζητήσεις στην σάλα του Καρουσέλ. Η εβδομάδα κλείνει με την "έκκληση του Λούβρου", που υπογράφεται από πολυάριθμες ομάδες και απαιτεί αύξηση των κοινωνικών επιδομάτων και "δώρο χριστουγέννων" για τους άνεργους.

Την Παρασκευή 9 Γενάρη ο Ζοσπέν είχε υποσχεθεί παροχή έκτακτης βοήθειας ύψους 1 δισεκατομμυρίου γαλλικών φράγκων, με αντάλλαγμα τη λήξη των εκδηλώσεων διαμαρτυρίας. Όταν οι άνεργοι αποφάσισαν τη συνέχισή τους, ο Ζοσπέν έστειλε την αστυνομία. Η κυβέρνηση δηλώνει ότι η παροχή τόσων χρημάτων "θα λειτουργήσει εις βάρος της ανάπτυξης της οικονομίας, στην οποία στηρίζεται η Γαλλία για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας". Εξοργισμένοι από την εντολή που δόθηκε στα μέσα Γενάρη στην αστυνομία να εκκενώσει με τη βία τα δημόσια κτίρια που είχαν καταλάβει, οι άνεργοι της Γαλλίας άρχισαν να τα επανακαταλαμβάνουν στη Ναντ, τη Μασσαλία, την Γρενόμπλ, το Μπορντό, την Αλανκόν, την Γκενγκάμπ και το Λοριάν όπως επίσης και σε πολλές περιοχές του Παρισιού. Όλες αυτές τις μέρες οι καταλήψεις ξενοδοχείων, εστιατορίων και οι εισβολές στα σουπερ μάρκετ ήταν συχνότατες. Την Τρίτη 13 Γενάρη οι άνεργοι πραγματοποιήσαν μαζικές κινητοποιήσεις σε ολόκληρη τη χώρα.

Οι διαδηλωτές και οι καταλήψεις δεν χαρακτηρίζουν τους εαυτούς τους ως άνεργους αλλά ως "φτωχούς". Κατά την διάρκεια των δύο τελευταίων εβδομάδων έχουν βάσει στην άκρη τους περισσότερους εκπροσώπους των παραδοσιακών συνδικάτων (αν και το συνδικάτο CGT που πρόσκειται στους κομμουνιστές ήταν παρόν στις κινητοποιήσεις) καθώς και τους πολιτικούς. Οι διαδηλώσεις φανερώνουν στα μάτια της κοινωνίας το πρόβλημα και "νομιμοποιούν" τον αγώνα: κανένα σπίτι με τρεις κατοίκους δεν μπορεί να ζήσει με 3.000 φράγκα το μήνα. Οι καταλήψεις επίσης νομιμοποιούνται κοινωνικά. Το κίνημα των ανέργων πέτυχε να περάσει από την προβολή του αιτήματος του επαναπροσδιορισμού των επιδομάτων, στην κατάδειξη των κοινωνικών ανισοτήτων. Να τονίζει τη συσχέτιση και τη σύνδεση των αγώνων. Να προβάλλει το νόημα της αλληλεγγύης. Να προχωρά στην ανακαλύψη και απελευθέρωση χώρων. Να καταφάσκει στην άρνηση ενός παρόντος που θέλουν να μας επιβάλλουν ως μέλλον. Πέτυχε επίσης να κάνει ξεκάθαρο πως καμία απάντηση δεν μπορεί να δοθεί σε εθνικό επίπεδο.

Το κίνημα συνδέεται με ανάλογες κινήσεις σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, για να τεθεί πέρα από τα εθνικά σύνορα το πρόβλημα της ανεργίας, της προσωρινότητας, της ελαστικοποίησης της εργασίας και του αποκλεισμού. Τον Ιούνιο του 1996 στη Φλωρεντία συναντήθηκαν

αντιπρόσωποι ευρωπαϊκών συνδικάτων. Εκεί διαδήλωσαν και οι άνεργοι θέτοντας το ζήτημα της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού κινήματος. Αργότερα το ζήτημα ξανατέθηκε στις Βρυξέλλες και τον περασμένο Ιούνιο στο Άμστερνταμ. Στη Γαλλία η οργάνωση των ευρωπαϊκών πορειών γίνεται με τρόπο άτυπο. Τις επόμενες μέρες οι άνεργοι της Γερμανίας οργανώνουν σε 250 πόλεις και χωριά της χώρας μεγάλες διαδηλώσεις. Καταλήψεις γραφείων εργασίας έχουν γίνει και στη Βρετανία. Στην Ιταλία λειτουργεί ένα κίνημα δομημένο σε τοπικό επίπεδο βάσης, ενώ τα συνδικάτα απέχουν, παρά τις εξαγγελίες τους. Στην Ισπανία (που κατέχει το ρεκόρ ανέργων: 22,6%), τη στιγμή που τα δύο μεγαλύτερα συνδικάτα έχουν συναινέσει στη μεταρρύθμιση που στοχεύει στη μείωση του κόστους εργασίας, οι κινητοποιήσεις ξεκινούν από τα κάτω, από πολυάριθμες οργανώσεις σε τοπικό επίπεδο. Τόσο στην Ολλανδία όσο και στο Βέλγιο τα συνδικάτα αντιτίθενται ευθέως στις κινητοποιήσεις των ανέργων, αν και στο Βέλγιο το 80% των ανέργων είναι οργανωμένο στα συνδικάτα, πράγμα που αποτελεί προϋπόθεση για την εξασφάλιση του επιδόματος.

Άλλοτε πάλι η κατάσταση μοιάζει να αντιμετωπίζεται με τρόπο λιγότερο αποκομμένο και συνδικαλιστικό: στη Βρετανία εκφράστηκε αλληλεγγύη στις απεργίες δημόσιων υπάλληλων ενάντια στην εφαρμογή ελαστικών ρυθμίσεων στη δουλειά τους, στους απεργούς του υπόγειου του Λονδίνου, των ταχυδρομικών και της βιομηχανίας τροφίμων από άλλα κοινωνικά κομμάτια. Εξοργισμένοι από την εντολή που δόθηκε στα μέσα Γενάρη στην αστυνομία να εκκενώσει με τη βία τα δημόσια κτίρια που είχαν καταλάβει, οι άνεργοι της Γαλλίας άρχισαν να τα επανακαταλαμβάνουν στη Ναντ, τη Μασσαλία, την Γρενόμπλ, το Μπορντό, την Αλανκόν, την Γκενγκάμπ και το Λοριάν όπως επίσης και σε πολλές περιοχές του Παρισιού. Όλες αυτές τις μέρες οι καταλήψεις ξενοδοχείων, εστιατορίων και οι εισβολές στα σουπερ μάρκετ ήταν συχνότατες. Την Τρίτη 13 Γενάρη οι άνεργοι πραγματοποιήσαν μαζικές κινητοποιήσεις σε ολόκληρη τη χώρα.

Ανταπόκριση από την Πτολεμαίδα

Από τις 20/1 έως τις 28/1/1998 διήρκεσαν οι καταλήψεις του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου και των δύο γενικών λυκείων της Πτολεμαίδας. Υπό κατάληψη ήταν επίσης και τα δύο Τ.Ε.Λ. της πόλης μας από τις 12/1 έως τις 29/1.

Η μαζική πορεία διαμαρτυρίας που έγινε στην Πτολεμαίδα στις 27/1, κυρίως από μαθητές όλων των λυκείων αλλά και από μέλη των συλλόγων εκπαιδευτικών της περιοχής ήταν το αποκορύφωμα των κινητοποιήσεων. Τα συνθήματα που κυριάρχησαν στην πορεία ήταν: "Λεφτά για την παιδεία, την κρίση να πληρώσει η πλουτοκρατία! Δώστε λεφτά για την παιδεία, πουλήστε κάνα πύραυλο να πάρουμε βιβλία, Αρσένη ήρθε η ώρα σου και σένα, και φέτος θα γίνει το '91, "Οι μαθητές παλεύουν και θα νικήσουν, το νόμο του Αρσένη θα καταργήσουν", "Ζει, ζει ο Τεμπονέρας ζει, με Πέτρουλα, Λαμπράκη μας οδηγεί", "Οχι παιδεία για λίγους κι εκλεκτούς, αγώνας ενάντια στους ταξικούς φραγμούς" κ.ά.

Η διαδήλωση αυτή ταυτόχρονα σήμανε την απαρχή νέων δραστηριοτήτων των μαθητών (ετοιμάζεται ήδη ημερίδα για την παιδεία, το νόμο του Αρσένη κ.ά.) που αργότερα θα πάρουν πάλι τη μορφή των καταλήψεων.

Κύριος ανασταλτικός παράγοντας των καταλήψεων στάθηκε η περιθωριοποίηση, η απομόνωση και η ανεπαρκής συμπαράσταση των μαθητών στο μεγάλο και κρίσιμο για την υπόλοιπη ζωή τους αυτόν αγώνα από πολλούς φορείς, μ.μ.ε., διευθυντές, εκπαιδευτικούς, γονείς κτλ. Κανείς δεν μπόρεσε να καταλάβει ότι ο αγώνας αυτός θα κρίνει αν το μέλλον των παιδιών τους θα είναι ελπιδοφόρο ή αβέβαιο.

Όμως ακόμα και οι ίδιες οι διεκδικήσεις των μαθητών δείχνουν πόσο σοβαρά πρέπει να ληφθούν οι κινητοποιήσεις τους από όλους τους τοπικούς, κι όχι μόνο, φορείς. Αξιοσημείωτη ήταν η δυσανασχέτιση που έκφρασαν οι μαθητές της πορείας ενώπιον του αντιδήμαρχου της πόλης μας και των μεγάλων του υποσχέσεων.

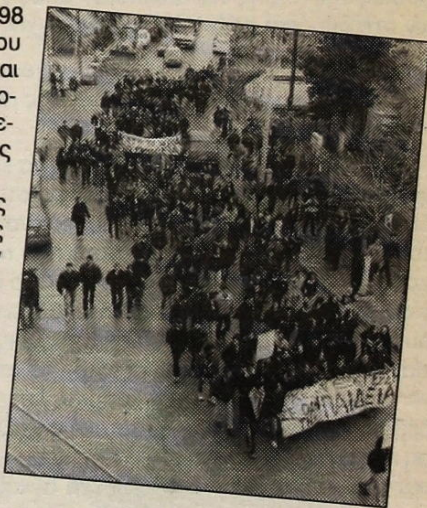
Επίσης οι στενές "σχέσεις" των διευθυντών και των δεκαπενταμελών συμβουλίων οδήγησαν στους αμοιβαίους συμβιβασμούς και στην αναστολή των κινητοποιήσεων. Σχετική είναι και η ανακοίνωση που εξέδωσαν οι μαθητές του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου Πτολεμαίδας.

τερη αντικαπιταλιστική διαδήλωση εδώ και πολλά χρόνια. Συμμετείχαν η λονδρέζικη Ομάδα Αλληλεγγύης στους Λιμενεργάτες του Λίβερπουλ, η RTS, μετανάστες εργάτες, απολυμένοι εργάτες, άνεργοι και προσωρινοί, καθώς και διάφορες πολιτικές ομάδες.

Μπορούμε βέβαια να πούμε ότι τέτοιες κινήσεις είναι αποτέλεσμα μίας εφήμερης ενότητας: ενώ οι απεργοί χρησιμοποιούν την παραδοσιακή εργατζίστικη γλώσσα ("το δικαίωμα στη δουλειά"), οι απασχολήσιμοι σύμμαχοί τους τείνουν να θεωρούν τη δουλειά σαν κάτι εκ φύσεως εξευντελιστικό. Ωστόσο, όταν η εργασία φανερώνεται σήμερα, με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο (υπερπρίες, "ναύλωση" εργασίας, πιστωτικές μονάδες κ.ο.κ.), σαν ένας χωρίς όρια, εξευντελιστικός εκβιασμός, τίποτα δεν είναι πιο επίκαιρο από το ζήτημα της κατάργησης της μισθωτής εργασίας. Θα είμαστε αποτελεσματικοί απέναντι στις καπιταλιστικές μεθοδεύσεις μόνο αν πάμε πέρα από την αριστερή γλώσσα για τις "θέσεις εργασίας", την "πλήρη απασχόληση" και το "δικαίωμα στη δουλειά". Αν προχωρήσουμε σε εμβρυακές συμμαχίες, αν υπονομεύσουμε δυναμικά "τις στερεοτυπικές κατηγορίες της Αριστεράς (π.χ. συνδικαλιστικό κίνημα, εργάτες, άνεργοι κ.ο.κ.)" Η κοινή γλώσσα των διαφορετικών αντιστάσεων είναι το βασικό ζητούμενο, για να πάψει η περιχαράκωση, για να εκφραστούν οι φιλοδοξίες ή για να γίνουν κατανοητές οι διαφορές. Να "χτίσουμε μία αντίσταση που θα περιστοιχίζει πολλούς κόσμους και θα εκφράζει φιλοδοξίες για πολλά μέλλοντα".

Ένα από τα συνθήματα των ανέργων της Γαλλίας είναι "Πόσοι είμαστε;" Τα κράτη έχουν αρχίσει να μας μετρούν. Να συγκρίνουν τα διάφορα εισοδήματα, να κάνουν στατιστικές για τους άνεργους, τους άστεγους, τους μετανάστες (με ή χωρίς χαρτιά), τους αποκλεισμένους. Ας μετρηθούμε μόνοι μας. "Πόσοι είμαστε;"

B.E.

η ώρα σου και σένα, και φέτος θα γίνει το '91, "Οι μαθητές παλεύουν και θα νικήσουν, το νόμο του Αρσένη θα καταργήσουν", "Ζει, ζει ο Τεμπονέρας ζει, με Πέτρουλα, Λαμπράκη μας οδηγεί", "Οχι παιδεία για λίγους κι εκλεκτούς, αγώνας ενάντια στους ταξικούς φραγμούς" κ.ά.

Η διαδήλωση αυτή ταυτόχρονα σήμανε την απαρχή νέων δραστηριοτήτων των μαθητών (ετοιμάζεται ήδη ημερίδα για την παιδεία, το νόμο του Αρσένη κ.ά.) που αργότερα θα πάρουν πάλι τη μορφή των καταλήψεων.

Κύριος ανασταλτικός παράγοντας των καταλήψεων στάθηκε η περιθωριοποίηση, η απομόνωση και η ανεπαρκής συμπαράσταση των μαθητών στο μεγάλο και κρίσιμο για την υπόλοιπη ζωή τους αυτόν αγώνα από πολλούς φορείς, μ.μ.ε., διευθυντές, εκπαιδευτικούς, γονείς κτλ. Κανείς δεν μπόρεσε να καταλάβει ότι ο αγώνας αυτός θα κρίνει αν το μέλλον των παιδιών τους θα είναι ελπιδοφόρο ή αβέβαιο.

Όμως ακόμα και οι ίδιες οι διεκδικήσεις των μαθητών δείχνουν πόσο σοβαρά πρέπει να ληφθούν οι κινητοποιήσεις τους από όλους τους τοπικούς, κι όχι μόνο, φορείς. Αξιοσημείωτη ήταν η δυσανασχέτιση που έκφρασαν οι μαθητές της πορείας ενώπιον του αντιδήμαρχου της πόλης μας και των μεγάλων του υποσχέσεων.

Επίσης οι στενές "σχέσεις" των διευθυντών και των δεκαπενταμελών συμβουλίων οδήγησαν στους αμοιβαίους συμβιβασμούς και στην αναστολή των κινητοποιήσεων. Σχετική είναι και η ανακοίνωση που εξέδωσαν οι μαθητές του Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου Πτολεμαίδας.

Z.O.

μαθητής του Ε.Π.Λ. Πτολεμαίδας

Αλφα

ΕΤΟΣ 3ο ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 120

ΕΚΔΟΤΗΣ: "ΑΛΦΑ" Α.Μ.Κ.
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΕΚΔΟΣΗΣ: ΝΙΚΟΣ ΓΑΤΣΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Τα γραφεία είναι ανοιχτά κάθε Πέμπτη
7.00-10.00μ.μ.
ΤΗΛ. - FAX:
E-mail: alfanarc@compulink.gr
ΓΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ: Τ.Θ. 31809
Τ.Κ. 100 35
ΑΘΗΝΑ

συνέχεια από την πρώτη σελίδα

μαίνει πως η λήψη των αποφάσεων απομακρύνεται από το δημόσιο χώρο. Ο κόσμος μπορεί να πιστεύει πως κάνει κάτι που αξίζει τον κόπο την ίδια στιγμή που οι αιτοφάσεις παίρνονται ερήμην του.

— *Λέτε πως πρόκειται για μια μορφή ελέγχου...*

Ναι, αλλά μια μορφή εξωτερικού ελέγχου, το υπογραμμίζω, επί των επίσημων δημοκρατιών.

— *Που θεωρούνται μη πραγματικές δημοκρατίες.*

Ακριβώς. Η οικονομική απελευθέρωση, ένα διεθνές φαινόμενο, έχει δημιουργήσει μια εικονική Γερουσία. Αυτό προϋποθέτει ότι όταν οι επενδυτές, ή οι οικονομικοί κερδοσκόποι, συναλλάσσονται μέσω των οικονομικών αγορών, μετατρέπονται σε μια εικονική Γερουσία. Η λειτουργία αυτού του νομοθετικού σώματος, εκτός δημοκρατικών διαδικασιών, περιορίζει τις αποφάσεις μιας χώρας. Αν μια χώρα, συμπεριλαμβανομένων των Ηνωμένων Πολιτειών, αποφασίσει να ενισχύσει την οικονομία της, να εφαρμόσει περισσότερα προγράμματα κοινωνικής στήριξης και τα λοιπά, η εικονική Γερουσία μπορεί να ψηφίσει αυτόματα, απομακρύνοντας τεράστιες ποσότητες κεφαλαίων από αυτή τη χώρα. Αν είναι μια μικρή χώρα, θα καταρρεύσει. Αν είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες, θα αντιμετωπίσουν ορισμένα προβλήματα. Έτσι, η εικονική Γερουσία και η οικονομική απελευθέρωση υποτάσσουν τις κυβερνήσεις και διασφαλίζουν ότι αυτές δεν μπορούν να κάνουν και πολλά πράγματα.

— *Οποιαδήποτε μορφή εκδημοκρατισμού είναι άχρηστη;*

Η επίσημη δημοκρατία είναι κάτι καλό, γιατί ανοίγει ένα χώρο όπου ο λαός μπορεί να ασκήσει κάποια επιρροή. Ένα παράδειγμα προς αυτήν την κατεύθυνση θα ήταν η ήττα της -με συνοπτικές διαδικασίες- νομοθετικής πρωτοβουλίας των Ηνωμένων Πολιτειών για τη διαπραγμάτευση της διεύρυνσης του ελεύθερου εμπορίου. Σε αυτήν την περίπτωση, ο επίσημος χώρος χρησιμοποιήθηκε θετικά από τους κοινωνικούς τομείς. Όμως, για κάποιο μέλος της ελίτ των κυβερνώντων, της Ομάδας των Επτά, των πολυεθνικών εταιρειών ή των διεθνών οικονομικών ιδρυμάτων, ο στόχος θα ήταν σίγουρα η ενίσχυση της επίσημης δημοκρατίας και η μείωση της σημασίας της λήψης των πολιτικών αποφάσεων στη δημόσια αρένα. Αυτός ο έλεγχος...

— *Αναφέρεστε στον έλεγχο μέσω της εικονικής Γερουσίας και της τεχνοκρατικής απομόνωσης;*

Ακριβώς. Είναι ένας άλλος τρόπος να ελαχιστοποιηθεί το κράτος και να περιοριστεί ο δημόσιος χώρος. Και βέβαια μπορούν να μεταφερθούν οι αποφάσεις σε αυτό που ονομάζεται «αγορά», που δεν είναι παρά το συγκεντρωμένο κεφάλαιο. Έτσι δεν υπάρχει κίνδυνος να διατηρείται μια επίσημη δημοκρατία, που επίσης μπορεί να μετατραπεί σε ένα μηχανισμό ελέγχου του κόσμου. Σήμερα βέβαια για την παγκόσμια ιδιωτική επιχείρηση η μείωση της διαφθοράς είναι επίσης χρήσιμη, αν και πάντοτε αποτελεί ένα αγκάθι... κοστίζει χρήματα, παρεμβαίνει στα κέρδη και τα λοιπά. Οι επιχειρηματίες ευνοούν φυσικά την πάταξη της κυβερνητικής διαφθοράς. Αλλά η επιχειρηματική διαφθορά είναι άλλο ζήτημα (...).

Ο τρόμος και η αντίσταση

Τα τελευταία 20-25 χρόνια υπήρξε μία μαζική αλλαγή στη διανομή της εξουσίας σε παγκόσμιο επίπεδο μεταξύ των εργαζομένων και του κεφαλαίου: η εξουσία μεταφέρθηκε

Noam Chomsky: Επενδυτές χωρίς σύνορα

στα χέρια του κεφαλαίου και των διαχειριστών του με πολλούς τρόπους... Και όταν αυτό γίνεται, τα στρατιωτικά καθεστώτα ούτε χρειάζονται ούτε επιθυμητά είναι. Αυτό που θέλουν οι ισχυροί είναι η επίσημη δημοκρατία. Αλλά υπάρχει και ένας άλλος παράγοντας που μειώνει τη λαϊκή αντίσταση και περιορίζει τον πολιτικό λόγο στην επίσημη δημοκρατία, ιδιαίτερα στη Λατινική Αμερική. Αναφέρομαι στην κουλτούρα του τρόμου. Η εμφάνιση του τρόμου του κράτους τα τελευταία χρόνια, μέσω της Λατινικής Αμερικής, καθυπόταξε κάθε επιδίωξη: ο κόσμος απλώς φοβάται. Δεν θα 'πρεπε να αγνοήσουμε το γεγονός πως ο τρόμος υπήρξε αρκετά επιτυχής. Σε τελευταία ανάλυση, η Λατινική Αμερική δέχθηκε μια μεγάλη δόση τρόμου τα τελευταία 30 χρόνια.

— *Όχι μόνο η Λατινική Αμερική...*

Και βέβαια όχι. Κοιτάξτε τη Μοζαμβίκη και την Αγκόλα: εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι χάθηκαν, οι χώρες καταστράφηκαν, δεν πρόκειται να διακινδυνεύσουν ξανά. Ο τρόμος έχει προκαλέσει πειθαρχικά αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένων των Ηνωμένων Πολιτειών, όπου οι συνέπειες του μακαρθισμού είναι ακόμη ορατές. Χωρίς αμφιβολία, έχουν ξεπροβάλλει καινούρια κύματα αντίστασης σ' όλο τον κόσμο, που ξεκινούν, για παράδειγμα, από το αναγεννημένο εργατικό κίνημα των Ηνωμένων Πολιτειών μέχρι το Κίνημα των Χωρίς Γη στη Βραζιλία, περνώντας από τους αγρότες της Κεντρικής Αμερικής και τις αντιστάσεις στη Νότια Αφρική και την Αϊτή. Υπάρχουν λαϊκά κινήματα σε όλα τα μέρη του κόσμου, πράγμα που προκαλεί προβλήματα στην ελίτ. Ο επίσημος εκδημοκρατισμός μπορεί να είναι μία μέθοδος κοινωνικού ελέγχου και πολύ λιγότερο επικίνδυνος όταν διαθέτει την τεχνοκρατική απομόνωση και την εικονική Γερουσία. Αλλά δεν είναι εύκολο να ελέγξει τον κόσμο. Το σύνολο της σύγχρονης ιστορίας γράφτηκε στη βάση των προσπαθειών για έλεγχο και των αντιστάσεων των λαών.

Η Πολυμερής Συμφωνία Επενδύσεων (ΜΑΙ)

Η δημόσια συζήτηση στις Ηνωμένες Πολιτείες για τη διεύρυνση του ελεύθερου εμπορίου κρύβει μια πρωτοβουλία, σχεδόν μυστική αλλά πολύ σημαντική: την Πολυμερή Συμφωνία Επενδύσεων που υπογράφηκε κατ'αρχήν τον προηγούμενο Δεκέμβριο από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (WTO) και τον Οργανισμό για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (OECD) και θα αυξήσει την εξουσία του πολυεθνικού κεφαλαίου. Η συμφωνία αυτή, αν επικυρωθεί οριστικά, θα καταστήσει αδύνατο οποιοδήποτε όρο θέλουν να θέσουν οι κοινότητες, οι κοινωνικές ομάδες και η κοινωνία γενικότερα στις αποφάσεις των ιδιοκτητών του κεφαλαίου. Η ΜΑΙ είναι, προς το παρόν, μόνο ένα προσχέδιο που συζητείται σήμερα στον WTO και τον OECD. Αυτό που επιδιώκει όμως είναι να απαγορεύσει στις εθνικές και τοπικές κυβερνήσεις να προβάλλουν οποιαδήποτε αντίδραση απέναντι στη ροή του διεθνούς κεφαλαίου και των επενδύσεων.

— *Η παγκόσμια κυβέρνηση του χρήματος*

Αυτό που λέει η ΜΑΙ είναι πως οι επενδυτές μπορούν να κάνουν ό,τι θέλουν χωρίς καμία παρέμβαση. Δεν υπάρχουν φραγμοί για τα ανθρώπινα δικαιώματα, για εργατικά και περιβαλλοντικά ζητήματα. Τίποτα. Αρχικά θεωρήθηκε πως μπορούσε να υπογραφεί το Μάη του 1997, αλλά προέκυψε σημαντική αντίδραση από την πλευρά των κοινωνικών οργανώσεων και ορισμένων χωρών του τρίτου κόσμου. Την μπλόκαρεν στον WTO η Μαλαισία και η Ινδία. Αλλά, επαναλαμβάνω, η ΜΑΙ έχει συνταχθεί για να απαγορεύσει ή να περιορίσει την επιβολή όρων στους διεθνείς επενδυτές και το οικονομικό κεφάλαιο από τις εθνικές κυβερνήσεις. Ενώ η Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου (NAFTA) και η Γενική Συμφωνία για το Εμπόριο και τους Δασμούς (GATT) σχεδιάστηκαν ακριβώς για να απε-

λευθερώσουν τη ροή των αγαθών και των υπηρεσιών σε διεθνές επίπεδο, η νέα ΜΑΙ εστιάζει αποκλειστικά στην απελευθέρωση της ροής του κεφαλαίου (...)

— *Και η ΜΑΙ κρυβόταν πίσω από τη συζήτηση για τη διεύρυνση του fast track για το ελεύθερο εμπόριο;*

Πραγματικά, η ΜΑΙ είναι ο προνομιούχος χώρος για τις μεγάλες δυνάμεις και τον πολυεθνικό ιδιωτικό τομέα. Είναι πολύ σημαντική από τη διαπραγμάτευση για τη διεύρυνση της NAFTA. Γι' αυτό λέω πως το πραγματικό ζήτημα που βρισκόταν πίσω από τη συζήτηση για το fast track δεν ήταν η ενσωμάτωση της Χιλής στη NAFTA. Ήταν η ΜΑΙ.

— *Και αυτό διατηρήθηκε περίπου σαν μυστικό...*

Υπήρξε μια σχεδόν ολοκληρωτική σιωπή. Η πολιτική και επιχειρηματική ηγεσία αυτής της χώρας την επέλεξε, αφού γνώριζε πως θα ήταν ελάχιστα δημοφιλές μέτρο. Και έτσι, εκ των πραγμάτων, όλη η ρητορική για το ελεύθερο εμπόριο είναι ένας μύθος. Τα τελευταία 25 χρόνια δεν υπήρξαν μία περίοδος εμπορικής απελευθέρωσης... Η NAFTA ερμηνεύτηκε από τους πραγματικούς προαγωγούς του ελεύθερου εμπορίου σαν μια προστατευτική συμφωνία. Και είμαι σίγουρος πως γι' αυτό πρόκειται. Όλες οι διατάξεις για κανόνες αρχής όπως τα πνευματικά δικαιώματα είναι μέτρα εξαιρετικά προστατευτικά. Γι' αυτό, η περίοδος αυτή ήταν περισσότερο περίοδος οικονομικής απελευθέρωσης και εμπορικών περιορισμών.

Η κυβέρνηση των Ηνωμένων Πολιτειών ξεκινώντας από την «προ του ελεύθερου εμπορίου» θητεία του Ρήγκαν, είναι εξαιρετικά προστατευτική και παρεμβαίνει ριζικά στις αγορές. Αυτό είναι που ονομάζεται διαρκής επίθεση του ελεύθερου εμπορίου τα τελευταία χρόνια. Εντωμεταξύ υπήρξε μια οικονομική απελευθέρωση. Έτσι, με αυτή την τεράστια αύξηση του οικονομικού κεφαλαίου παρατηρείται μία τρομακτική επιδραση στις κυβερνήσεις. Αυτό προωθούν εν μέρει οι νέες συμφωνίες, όπως η ΜΑΙ. Αναμφίβολα, το πρόβλημα για την πολιτική ηγεσία και τους ιδιοκτήτες του πολυεθνικού κεφαλαίου που προωθούν τη νέα αγορά, είναι πως οι άνθρωποι ήταν πάντοτε καχύποπτοι με αυτού του είδους τις συμφωνίες. Αν γνώριζαν αυτά που σχεδιάζουν γι' αυτούς οι πλούσιοι και οι ισχυροί, δεν θα τους άρεσε καθόλου. Δεν πρόκειται για εμπορικές συμφωνίες αλλά για συμφωνίες για τα δικαιώματα των επενδυτών.

— *Ωστόσο, δεν αντιλαμβάνομαι τη σχέση με το fast track...*

Ο πραγματικός λόγος για τον οποίο η επιχειρηματική και η πολιτική ηγεσία πιέζουν για την αποδοχή του fast track -που δίνει στον πρόεδρο τη δυνατότητα διαπραγμάτευσης εμπορικών συμφωνιών- είναι ότι χρειάζονται έναν πρόεδρο με αυτή τη δυνατότητα για να διαπραγματευτεί τη ΜΑΙ. Δεν ξεχνούν πως η ΜΑΙ θα είναι πολύ λιγότερο δημοφιλής από την NAFTA.

Η εξέγερση που έρχεται

— *Για την ώρα το Κογκρέσο κατάφερε ένα σημαντικό χτύπημα στην πρωτοβουλία για τη συζήτηση -με συνοπτικές διαδικασίες (fast track)- της δυνατότητας που παρέχει στον πρόεδρο Κλίντον το δικαίωμα να διευρύνει τις διαπραγματεύσεις για το ελεύθερο εμπόριο*

Στις Ηνωμένες Πολιτείες όλα είναι ζωντανά. Νομίζω ότι είναι μία από τις χώρες με τη μεγαλύτερη ανυπακοή σε ολόκληρο τον κόσμο. Αυτό που αναφέρατε είναι ένα ακόμη σημάδι ενός διογκούμενου κινήματος που αντιδρά στην εξουσία του παγκόσμιου κεφαλαίου. Ο κόσμος αντιλαμβάνεται πως τον εξαπατούν.

Αν σκεφτούμε την τεράστια προπαγάνδα που υπάρχει υπέρ του ελεύθερου εμπορίου και τις προσπάθειες της επιχειρηματικής και της πολιτικής ηγεσίας, οι σφυγμομετρήσεις αποκαλύπτουν πως η αντίθεση σε οικονομι-

κές συμφωνίες όπως η NAFTA είναι πλειοψηφική. Αλλά παραδόξως, αυτή η αντίθεση δεν συνοδεύεται από ένα αντίστοιχο ενδιαφέρον για ζητήματα εργασίας και περιβάλλοντος. Είναι άλλη μία ανάμεσα στις ποικίλες εκφράσεις δυσφορίας στις Ηνωμένες Πολιτείες. Στις πρόσφατες περιπλανήσεις μου στη χώρα, είδα πολλές τοπικές ομάδες που επεξεργάζονται ένα πλήθος ζητημάτων, όπως περιβαλλοντικά, δικαιώματα γυναικών, μειονοτήτων, καθώς και νέα εργατικά σχήματα. Σίγουρα αυτή η αντίδραση είναι τοπική. Δεν εκφράζεται σε εθνικό επίπεδο, ούτε διαθέτει ενοποιητικό χαρακτήρα. Ο κόσμος δεν γνωρίζει τι συμβαίνει στην άλλη άκρη της χώρας.

— *Πού το αποδίδετε αυτό;*

Αυτός ο διαχωρισμός είναι μέρος μιας δυναμικής που επιδιώκει ακριβώς αυτό, να απομονώσει τον κόσμο. Υπάρχει μια ολόκληρη κουλτούρα δημοσίων σχέσεων και ιδιαίτερα η βιομηχανία του θεάματος που στοχεύει στην ιδιώτευση. Η ιδέα είναι να μας περιορίσει, να γίνουμε ο καθένας και η τηλεόρασή του, και είναι μία ιδέα που λειτουργεί, που μετατρέπει τους ανθρώπους σε παθητικούς καταναλωτές. Ωστόσο μια μεγάλη πλειοψηφία συνεχίζει να αντιδρά σε αυτές τις πρωτοβουλίες. Βέβαια μπορεί ταυτόχρονα να εκδηλώνει σωβινισμό, ακόμη και δημαγωγία. Στις Ηνωμένες Πολιτείες πιστεύουν πως ο τρίτος κόσμος τους εκμεταλλεύεται. Και το ίδιο πιστεύουν για τις μητέρες που κάνουν χρήση της δημόσιας πρόνοιας, νομίζουν πως εκμεταλλεύονται τη δημόσια γενναιοδωρία. Μιλούσαμε πριν για τον τρόπο αλλά είναι σημαντικό να υπογραμμίσουμε επίσης πως η συστηματική χρήση του τρόμου έχει γίνει στις Ηνωμένες Πολιτείες για να καταστείλει την ανυπακοή. Αυτό που ονομάζεται «η συνέπεια του μακαρθισμού» ήταν απλώς η συνέπεια μιας ήπιας καταπίεσης, αν συγκριθεί με τις άλλες χώρες, μία καταπίεση του κράτους που προσπάθησε να προκαλέσει εσωστρέφεια και φόβο. Αυτό συνεχίζεται αλλά με διαφορετικό τρόπο. Το έχω παρατηρήσει στους ίδιους τους μαθητές μου. Αυτοί δεν φοβούνται την εξουσία του κράτους, φοβούνται πως... αν δεν συμπεριφερθούν... ποτέ δεν θα βρουν δουλειά και αυτό οδηγεί στην πειθαρχία. Βέβαια, σε πείσμα όλων, ξεπροβάλλουν αντιστάσεις, μπορεί τοπικές και ατομικές, αλλά υπάρχουν παντού. Ένα απ' τα πιο ελπιδοφόρα πρόσφατα σημάδια της δυναμικής που υπάρχει για μια νέα εκδήλωση εξέγερσης στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι η επανεμφάνιση του οργανωμένου εργατικού κινήματος. Αυτό το ανανεωμένο κίνημα είναι πολύ σημαντικό, αφού ιστορικά υπήρξε μία από τις δυνάμεις - αν όχι η κυρίαρχη - που προώθησε τον εκδημοκρατισμό, πράγμα που επέτρεψε στους απλούς ανθρώπους να έχουν άποψη για τα κοινά. Το κίνημα των εργαζομένων αυτού του αιώνα προσέφερε ένα πόλο οργάνωσης και εκπαίδευσης στην ανεξάρτητη πολιτική και τις κοινωνικές κινητοποιήσεις (...).

Συνέντευξη που δημοσιεύθηκε στη μεξικάνικη εφημερίδα La Jornada την 1/2/1998. Μετάφραση Ε.Π.

“Γιάφκα” στο παγκάκι...

Προφυλακίστηκε και κρατείται εδώ και μερικές μέρες νεαρός, που είχε την απτυχία σε παγκάκι στο Πεδίο του Άρεως, όταν η Αστυνομία σε επιχείρηση-σκούπα τον συνέλαβε μαζί με μία ντουζίνα συνομηλίκους του.

Ενοχοποιητικό στοιχείο: ένα “μπουκάλι” κάτω από ένα κοντινό(!) παγκάκι.

Μετά τους τρεις της Φοιτητικής Εστίας, ένας ακόμη νέος, ολοφάνερα άσχετος με τις κατηγορίες οδηγείται στη φυλακή.

Η αποστολή των τόμων του ΑΛΦΑ με αντικαταβολή θα καθυστερήσει κατά μία εβδομάδα λόγω της μετακόμισής μας σε καινούργια γραφεία.

Ζητούμε την κατανόηση των φίλων από Κέρκυρα και Πάτρα.

Αντίσταση στην παγκοσμιοποίηση

Από τις 23 ως τις 25 Φλεβάρη θα πραγματοποιηθεί στη Γενεύη η πρώτη συνάντηση της «PGA (Παγκόσμια Δράση των Λαών) ενάντια στην "ελεύθερη" αγορά και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου» (βλ. 118ο φύλλο του ΑΛΦΑ, 2η σελίδα).

Όπως αναφέρει το πρώτο τεύχος του ενημερωτικού δελτίου της PGA:

"Η συνάντηση θα καταλήξει στην οριστική διαμόρφωση των αρχών της PGA.

Στόχοι της συνάντησης είναι η συζήτηση και η διόρθωση της διακήρυξης της PGA, ο συντονισμός μη-συγκεντρωτικών ενεργειών που θα πραγματοποιηθούν σε ολόκληρο τον κόσμο ενάντια στην υπουργική συνδιάσκεψη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (Μάρης 1998, Γενεύη), η προώθηση της δημιουργίας τοπικών, περιφερειακών και πανεθνικών πρωτοβουλιών σχετικών με συγκεκριμένες θεματικές και η δημιουργία των βάσεων για ένα δίκτυο πληροφόρησης για την παρουσίαση των αγώνων των διαφόρων κινημάτων.

Ως τμήμα των παραπάνω, κατά τη διάρκεια της υπουργικής συνδιάσκεψης της Γενεύης, θα δημιουργηθεί ένα γραφείο πληροφόρησης που θα παρουσιάζει υλικό (δελτία τύπου, φωτογραφίες, βιντεοταινίες-αν είναι δυνατόν) από τις κινητοποιήσεις που θα γίνουν σε ολόκληρο τον κόσμο.

Η συνδιάσκεψη δεν θα έχει χαρακτήρα ανοιχτής εκδήλωσης, αλλά συνάντησης εκπροσώπων με στόχο τη δημιουργία της PGA. Δεν θα είναι δηλαδή μια συνάντηση πληροφόρησης, αλλά μια συνάντηση εργασίας.

Οι συμμετέχοντες/ουσες θα είναι άνθρωποι ενεργοί σε συγκεκριμένους αγώνες ενάντια στην "ελεύθερη" αγορά. Δεν πρέπει απαραίτητα να είναι εκπρόσωποι μαζικών κινημάτων (αν και σε αυτό δίνεται προτεραιότητα), υπάρχει χώρος για εκπροσώπους μικρών ομάδων. Αν θα υπάρξουν συμμετοχές ανδρών και γυναικών από κάποια περιοχή, δίνεται προτεραιότητα σε αυτές των γυναικών. Με στόχο μια εξισορροπημένη συμμετοχή ανθρώπων από όλες τις ηπείρους, η συμμετοχή ευρωπαίων θα καλύπτει το πολύ το 50% των συνολικών συμμετοχών (...)

Οι αφίξεις των συμμετεχόντων/ουσών θα αρχίσουν από τις 18 Φλεβάρη (αφού διάφορες δραστηριότητες θα ξεκινήσουν από αυτή την ημερομηνία). Οι εκπρόσωποι θα μείνουν σε καταλήψεις και σπιτία.

Η συνάντηση θα πραγματοποιηθεί σε χώρο που θα παραχωρηθεί από εργατικές ενώσεις στο κέντρο της Γενεύης, όπου επίσης θα υπάρχει δυνατότητα για φαγητό".

Προσωρινό πρόγραμμα

Από τις 18 ως τις 21 Φλεβάρη θα πραγματοποιηθούν συναντήσεις ομάδων εργασίας πάνω σε επιμέρους θεματικές (όπως η παγκοσμιοποίηση της παραπληροφόρησης, η αλλοτρίωση της κουλτούρας, η κινητικότητα του κεφαλαίου, η ανεργία, ο αποκλεισμός, η γεωργία, η βιοτεχνολογία, ο καταναλωτισμός, τα ανθρώπινα δικαιώματα, το ζήτημα του φύλου, ο κοινωνικός τρόπος οργάνωσης, οι μετανάστες, το πολυεθνικό κεφάλαιο, οι μορφές αγώνα κ.α.)

Την Κυριακή 22 Φλεβάρη θα πραγματοποιηθεί μια ανοιχτή συνάντηση ενημέρωσης σχετικά με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου.

"Η άμεση δημοκρατία είναι επομένως ο μόνος τρόπος για να σταματήσει η παράνοια του καπιταλισμού (...) Η κατάργηση αυτού του άδικου συστήματος μέσα από την άμεση δράση και την αύξηση της δύναμης των λαών αποτελεί την διακήρυξη αυτής της νέας παγκόσμιας συμμαχίας λαϊκών κινημάτων. Η πολιτική ανυπακοή και η δημιουργική δράση πρέπει να γίνουν τα γνωρίσματα αυτής της συμμαχίας."

Από το προσχέδιο της διακήρυξης της PGA

Δευτέρα 23 Φλεβάρη

9.00-10.00 Ολομέλεια: υποδοχή και παρουσίαση
10.00-13.00 Ομάδες εργασίας, χωρισμένες σε θεματικές, σχετικά με την διακήρυξη της PGA
13.00-14.30 Γεύμα
14.30-18.30 Συνέχεια των ομάδων εργασίας
18.30-20.00 Δείπνο
20.00 Πολιτιστικές εκδηλώσεις-Συνάντηση εκπροσώπων των ομάδων εργασίας

Τρίτη 24 Φλεβάρη

9.00-10.30 Ολομέλεια: παρουσίαση της διακήρυξης
10.30-13.00 Ομάδες εργασίας, χωρισμένες σε θεματικές, σχετικά με προτάσεις δράσης
13.00-14.30 Γεύμα
14.30-16.30 Ομάδες εργασίας, χωρισμένες

κατά γεωγραφική περιοχή, σχετικά με προτάσεις δράσης

21.30 Δείπνο. Στην συνέχεια συνάντηση για τον ορισμό της οργανωτικής επιτροπής της επόμενης συνάντησης της PGA και τη συγκρότηση του γραφείου πληροφόρησης που θα λειτουργεί κατά τη διάρκεια της υπουργικής συνάντησης του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου

Τετάρτη 25 Φλεβάρη

9.00-10.30 Ολομέλεια: παρουσίαση της οργανωτικής επιτροπής της επόμενης συνάντησης της PGA και του γραφείου πληροφόρησης.

10.00-12.30 Συζήτηση σχετικά με το γραφείο πληροφόρησης και το δίκτυο πληροφόρησης κατά γεωγραφικές περιοχές

12.30-13.00 Τελική ολομέλεια

13.00-14.30 Γεύμα

Απόγευμα: Διαδήλωση

Βράδυ: Εκδήλωση κλεισίματος της συνάντησης

Στις 26 Φλεβάρη θα πραγματοποιηθεί νέα συνάντηση των ομάδων εργασίας που είχαν σχηματισθεί από τις 18 ως τις 21 Φλεβάρη, με στόχο το συντονισμό της δράσης πάνω σε συγκεκριμένες θεματικές.

Στις 27 Φλεβάρη θα πραγματοποιηθεί πανευρωπαϊκή συνάντηση για το συντονισμό ενός ευρωπαϊκού κινήματος πολιτικής ανυπακοής ενάντια στην "ελεύθερη" αγορά.

Υ.Γ. Η παρουσίαση της συνάντησης για τη συγκρότηση της PGA κρίθηκε σημαντική, παρόλο που υπάρχουν αρκετές επιφυλάξεις και απορίες. Συγκεκριμένα, ως αρχές για τη συμμετοχή στην PGA αναφέρονται "1. Η ξεκάθαρη απόρριψη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου και των υπόλοιπων οργανώσεων της "ελεύθερης αγοράς" 2. Μια στάση αντιπαράθεσης 3. Ένα κάλεσμα για μη-βίαση(;) πολιτική ανυπακοή και για τη δημιουργία τοπικών εναλλακτικών απαντήσεων ενάντια στη δράση των κυβερνήσεων και των πολυεθνικών 4. Μια οργανωτική φιλοσοφία βασισμένη στην αυτονομία και την αποκέντρωση". Το σημείο όπου αναφέρεται το κάλεσμα για "μη-βίαση πολιτική ανυπακοή" είναι φυσικά αυτό που προκαλεί τη μεγαλύτερη αντίδραση η οποία γίνεται απορία, όταν σε άλλο σημείο του ενημερωτικού δελτίου της PGA ως παραδείγματα "μη-βίαιης πολιτικής ανυπακοής" αναφέρονται "το MST που καταλαμβάνει κομμάτια γης από μεγαλοκτηματίες και το KRRS που στον αγώνα ενάντια στις πολυεθνικές, όπως η CARGILL, ισοπεδώνει τις εγκαταστάσεις τους"...

★ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την PGA μπορείτε να επικοινωνήσετε με την **"Πρωτοβουλία ενάντια στη ΜΑΙ"** στις ακόλουθες διευθύνσεις:

T.Θ. 50082
TK 54013
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ή T.Θ. 50067
TK 54013
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Για πληροφορίες σχετικά με την **Peoples' Global Action** στο Internet: <http://www.agp.org>

★ Τη Δευτέρα 9 Φλεβάρη, η **"Πρωτοβουλία ενάντια στη συνθήκη ΜΑΙ"** θα πραγματοποιήσει εκδήλωση ενημέρωσης-συζήτησης για τα σχέδια των πολυεθνικών και την αντίσταση ενάντια σε αυτά. Στις 8.00μμ, στο αυτοδιαχειριζόμενο κοινωνικό κέντρο "Ναυτίλος" (Π. Ιωακείμ 13).

Ενάντια στο Παγκόσμιο Οικονομικό Forum

Η "Διακήρυξη Ενάντια στην Παγκοσμιοποίηση της Μιζέριας", η πρώτη δηλαδή εμφάνιση της PGA, ένα κείμενο που αποτελούσε καταγγελία της συνάντησης του Παγκόσμιου Οικονομικού Forum στο Νταβός (βλ. φύλλα 118 και 119 του ΑΛΦΑ) υπογράφηκε τελικά από διακόσιες οργανώσεις και ομάδες από δεκάδες χώρες από ολόκληρο τον κόσμο.

Η Διακήρυξη που είχε προταθεί από τους ζαπατίστας, το "Κίνημα των Χωρίς Γη" (MST) της Βραζιλίας, το "Κίνημα για την Επιβίωση του Λαού των Ογκόνι" (MOSOP) από τη Νιγηρία, το "Ίδρυμα για την Ανεξάρτητη Ανάλυση" από τη Νέα Ζηλανδία, την Αγροτική Ένωση της Karnataka (KRRS) από την Ινδία, το Δίκτυο Ιθαγενών Γυναικών Βόρειας Αμερικής και Ειρηνικού, την οργάνωση "Mama '86" από την Ουκρανία, το Κίνημα Χωρικών από τις Φιλιππίνες (KMP), τη Σαντινιστική Εργατική Ένωση (CST) από τη Νικαράγουα και την ομάδα "Play Fair Europe!" από την Ευρώπη υπογράφηκε επίσης από μεμονωμένα άτομα, όπως ο **Noam Chomsky** και ο **Ken Loach**.

Την Διακήρυξη υπέγραψαν οργανώσεις από την Αργεντινή, την Αυστραλία, την Αυστρία, τη Λευκορωσία, τη Βραζιλία, τη Βολιβία, τον Καναδά, τη Χιλή, την Κόστα Ρίκα, την Κολομβία, τη Δανία, τη Γερμανία, το Χονγκ-Κονγκ, την Ουγγαρία, την Αιτή, την Ιταλία, την Ινδία, την Ιρλανδία, την Ιαπωνία, το Μεξικό, τη Νικαράγουα, τη Νέα Ζηλανδία, το Περού, τη Ρουμανία, την Ισπανία, την Ελβετία, τη Νότια Αφρική, τη Νότια Κορέα, την Ολλανδία, την Ταϊλάνδη, τις Φιλιππίνες, τις ΗΠΑ, την Βρετανία, την Ουκρανία, την Ουρουγουάη και την Ελλάδα.

Την Διακήρυξη, μεταξύ άλλων, υπέγραψαν:

• Αντιεξουσιαστικές οργανώσεις, όπως η Industrial Workers of the World, η Earth First!, η Ομοσπονδία Αναρχοκομμουνιστών από την Ιταλία, η αγγλική "Reclaim Europe!" και "The Land is Ours", ελευθεριακά αθηνάια από την Ισπανία κ.α.

• Ριζοσπαστικές οικολογικές οργανώσεις από όλο τον κόσμο, (και από χώρες του

πρώην ανατολικού μπλοκ, όπως η Λευκορωσία, η Ουγγαρία, η Ουκρανία και η Ρουμανία).

• Εργατικές ενώσεις, όπως το εργατικό κέντρο της Αργεντινής και πολλές άλλες αργεντινικές συνδικαλιστικές κινήσεις, η Ανεξάρτητη Ένωση Αγροτών από την Ιαπωνία κ.α.

• Επιτροπές αλληλεγγύης στους ζαπατίστας

• Οργανώσεις ενάντια στη δράση των πολυεθνικών, όπως το "Συντονιστικό Ενάντια στη Bayer" από τη Γερμανία και η ομάδα "No Patents for Life" (ενάντια στη βιοτεχνολογία και τη γενετική) από την Ελβετία κ.α.

• Οργανώσεις για την υπεράσπιση των ιθαγενών και του κοινοτικού τρόπου ζωής από τη Βραζιλία, την Αργεντινή, το Μεξικό, τον Καναδά και τις ΗΠΑ.

• Κοοπερατίβες και ομάδες για την αυτοδιαχειριζόμενη εκπαίδευση από διάφορες χώρες της Λατινικής Αμερικής

Νταβός, Ελβετία,
29 Γενάρη-3 Φλεβάρη 1998

Οι εκπρόσωποι των 1000 μεγαλύτερων πολυεθνικών συγκεντρώνονται για να αποφασίσουν το μέλλον μας

Όλοι και όλα
ανήκετε
σε μένα!!!

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

για τα μυστικά σχέδια

των ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΩΝ

Δευτέρα 9 Φλεβάρη, 8.00μμ,
στο αυτοδιαχειριζόμενο κοινωνικό
κέντρο "Ναυτίλος" (Π. Ιωακείμ 13)

★ Πρωτοβουλία ενάντια στη συνθήκη ΜΑΙ

Οι Αστούριες φλέγονται

Κατά τις πρώτες τρεις εβδομάδες του Ιανουαρίου, οι Αστούριες έγιναν πεδίο δυναμικής αντιπαράθεσης ανάμεσα στους ανθρακωρύχους και άνεργους της περιοχής, που αντιπρόκεινται στην αποβιομηχάνιση και την ανεργία, και τις δυνάμεις καταστολής. Συγκρούσεις με την αστυνομία και την εθνοφρουρά, οδοφράγματα, συλλήψεις και σοβαροί τραυματισμοί, καθώς και ένας νεκρός απεργός ήταν τα αποτελέσματα των κινητοποιήσεων.

Αιτία της δυναμικής απεργίας των ανθρακωρύχων είναι η ακάθεκτη αποβιομηχάνιση της περιοχής και η συνεχής μείωση του αριθμού των εργαζόμενων στα κρατικά ορυχεία τα τελευταία χρόνια. Τα ορυχεία λειτουργούν στις Αστούριες εδώ και περισσότερο από έναν αιώνα και ολόκληρη η οικονομία της επαρχίας περιστρέφεται γύρω από αυτά. Έτσι, η μείωση των θέσεων εργασίας σε αυτά όχι μόνο σημαίνει βέβαια ανεργία, αφού δεν υπάρχουν εναλλακτικές

με τις πιο δυσοίωνες προοπτικές.

Οι Αστούριες έχουν μεγάλο αγωνιστικό παρελθόν. Η πρώτη γενική απεργία στα ορυχεία έγινε το 1890. Από τότε έγιναν πολλές ακόμη απεργίες και εξεγέρσεις. Το 1937, ήταν η τελευταία περιοχή του βορρά που κατακτήθηκε από τους φασίστες. Ακολούθησε βάρβαρη καταστολή. Μόνο στο Unieo θάφτηκαν 3.000 άτομα σε ομαδικό τάφο. Πολλοί διέφυγαν στα βουνά, απ' όπου διεξήγαγαν ανταρτοπόλεμο για πολλά χρόνια.

Ακολουθεί ένα χρονικό των κυριότερων συμβάντων κατά τη διάρκεια των κινητοποιήσεων του Ιανουαρίου:

3 Ιανουαρίου: Τέταρτη μέρα της απεργίας και πρώτες δυναμικές ενέργειες. Κατάληψη γραφείων σε δύο ορυχεία, οδοφράγματα σε έναν αυτοκινητόδρομο, γραμμές τρένου και εισόδους δύο ορυχείων.

7-8 Ιανουαρίου: Πρώτες αναμετρήσεις με την αστυνομία σε οδοφράγματα. Η επίθεση των ειδικών δυνάμεων απαντιέται με βεγγαλικά, μεταλλικές μπίλιες και βίδες.

9 Ιανουαρίου: Το πρωί εργάτες από τέσσερα ορυχεία στήνουν οδοφράγματα σε δρόμους και σιδηροδρομικές γραμμές. Η αστυνομία επιτίθεται στο οδοφράγμα του αυτοκινητοδρόμου A-66, αναγκάζοντας τους διαδηλωτές σε υποχώρηση. Στο ορυχείο Santiago επιτίθεται μεγάλη δύναμη εθνοφρουράς. Οι απεργοί υποχωρούν στο ορυχείο, εξοπλίζονται με λαστούς, βίδες και άλλα αντικείμενα και αντεπιτίθενται, τρέποντας την εθνοφρουρά σε φυγή. Υπάρχουν αρκετοί τραυματισμοί κι από τις δύο πλευρές, ένας εθνοφύλακας άσχημα χτυπημένος στο χέρι.

12 Ιανουαρίου: Ο 38χρονος Lorenzo Gallardo, εργαζόμενος στο ορυχείο Santiago, παρασύρεται και σκοτώνεται από αυτοκίνητο σε οδοφράγμα στον A-66. Ο οδηγός διέφυγε και παραδόθηκε αργότερα στην αστυνομία που τον άφησε, θεωρώντας ότι απία του ατυχήματος ήταν η παρουσία του πεζού στον αυτοκινητόδρομο. Οι συνδικαλιστές των UGT και CCOO αποφασίζουν αναστολή των κινητοποιήσεων, φοβούμενοι ότι θα εξελιχθούν εκτός ελέγχου. Παρόλα αυτά, νέα οδοφράγματα και σποραδικές συγκρούσεις συνεχίζονται, ενώ διεξάγεται πορεία από το νοσοκομείο όπου είχε μεταφερθεί ο Gallardo ως το σημείο που χτυπήθηκε. Η αστυνομία προσπαθεί να την εμποδίσει αλλά τελικά αναγκάζεται να περιοριστεί σε ρόλο θεατή.

13 Ιανουαρίου: Στάση εργασίας σε ένδειξη πένθους. 20.000 άτομα συμμετέχουν στην κηδεία, στην πόλη Ujo. Έπειτα, εκατοντάδες εργαζόμενοι, άνεργοι και φοιτητές κλείνουν τον A-66 και κάνουν πορεία ως το σημείο όπου παρασύρθηκε ο Gallardo. Εκεί αφήνουν

λουλούδια και μετά στήνουν πυρίνο οδοφράγμα. Τρεις ώρες αργότερα, επιτίθεται η αστυνομία και η εθνοφρουρά. Ανοίγουν τον αυτοκινητόδρομο αλλά δεν καταφέρνουν να μπουν στην πόλη. Οι συγκρούσεις συνεχίζονται μέχρι τις 3 το πρωί.

14 Ιανουαρίου: Οι συγκρούσεις συνεχίζονται. Οι φοιτητές και μαθητές συμμετέχουν μαζί σε οδοφράγματα και δολιοφθορές. Τα γραφεία των UGT και CCOO στο ορυχείο Candin δέχονται επίθεση και χρειάζεται επέμβαση της πυροσβεστικής. Σε σχολείο της πόλης Mieres εμφανίζεται αφίσα που καλεί σε διαδηλώσεις και δίνει οδηγίες για την κατασκευή μολότοφ. Ένας 18χρονος συλλαμβάνεται σε οδοφράγμα στην ίδια πόλη. Στο Nalon τραυματίζεται εθνοφρουρός ενώ προσπαθεί να σταματήσει ανένεργη οδοφράγματος. Κοντά στο ορυχείο Soton, η αστυνομία προσπαθεί να διαλύσει συγκέντρωση που έχει κλείσει το δρόμο. Αποσύρεται χωρίς επιτυχία μετά από μισή ώρα. 1.000 φοιτητές διαδηλώνουν σε συμπάρεση προς τους ανθρακωρύχους.

15 Ιανουαρίου: Γίνονται συνελεύσεις στα ορυχεία. Μετά συνεχίζονται οι κινητοποιήσεις. Στο Figaredo, οι εθνοφρουροί επιτίθενται στους διαδηλωτές, αναγκάζοντάς τους να υποχωρήσουν σε κοντινό δάσος, απ' όπου απαντούν με βεγγαλικά και μεταλλικές μπίλιες. Οι γείτονες βοηθούν πετώντας αντικείμενα από τα μπαλκόνια, ενώ οι εθνοφρουροί τους σπάνε τα παράθυρα. Συγκρούσεις γίνονται σε αρκετά σημεία ακόμη. Στο ορυχείο Maria Luiza συλλαμβάνονται δύο άτομα. Πέντε αστυνομικοί τραυματίζονται και τελικά η αστυνομία υποχωρεί, εξαιτίας της "εξαιρετικής επιθετικότητας των εργατών ενάντια στις δυνάμεις διαφύλαξης της τάξης", σύμφωνα με την επίσημη ανακοίνωση.

16 Ιανουαρίου: Οι συγκρούσεις συνεχίζονται από το βράδυ σε πολλά σημεία. Η αστυνομία καταλαμβάνει το ορυχείο Maria Luiza στις 4 το πρωί, ενώ οι εργάτες λείπουν. Στο Figaredo, μια γυναίκα τραυματίζεται από πλαστική σφαίρα, ενώ βρισκόταν μέσα στο σπίτι της.

Ο νομάρχης δηλώνει από το εξωτερικό, όπου προτίμησε να βρίσκεται εκείνη την περίοδο, ότι αυτοί που συμμετέχουν στα επεισόδια είναι "υποπροϊόντα από τα οποία πρέπει να καθαριστεί η κοινωνική ζωή" γιατί "μπορούν να αποσταθεροποιήσουν την κοινωνική αρμονία". "Πρέπει να τους ξεφορτωθούμε το συντομότερο δυνατό", καταλήγει. Παραλείπει να διευκρινίσει τη μέθοδο που προτιμάει, θαλάμους αερίων, εκτελεστικό απόσπασμα, την παραδοσιακή γκαρότα ή απλά τους πυροβολισμούς "στον αέρα".

Αργά το βράδυ, η αστυνομία κι η εθνοφρουρά καταφέρνουν να φτάσουν στο κέντρο των πόλεων Ujo και Figaredo. Κόσμος χτυπιέται αδιάκριτα. Οι θαμώνες ενός μπαρ δέχονται επίθεση, ενώ γίνονται και πέντε συλλήψεις.

19 Ιανουαρίου: Μετά την άτυπη εκχειρία του σαββατοκύριακου, ξαναρχίζουν οι κινητοποιήσεις. Γύρω από το ορυχείο Maria Luiza γίνονται άγριες συγκρούσεις όλη τη μέρα. Ένας εργάτης τραυματίζεται σοβαρά και μεταφέρεται σε νοσοκομείο. Στο Ciano, φοιτητές συμπεριφέρονται με τις δυνάμεις καταστολής, με υποστήριξη από εργάτες του Maria Luiza. Στο ορυχείο Carrio, η εθνοφρουρά βάζει φωτιά στο δασός με δακρυγόνα. Αλλού καταφέρνει να ανάψει προωμιαί-

κή εκκλησία. Συγκρούσεις γίνονται σε τέσσερα ακόμη σημεία. Γίνεται γνωστό ότι μόνο στις συγκρούσεις γύρω από το ορυχείο Soton, οι δυνάμεις καταστολής ξοδεύουν υλικό αξίας 3.5 εκατομμυρίων πεσέτων (περίπου 6.650.000 δραχμών) τη μέρα.

20 Ιανουαρίου: Οι συγκρούσεις συνεχίζονται, διαφαίνεται όμως μια αλλαγή τακτικής τόσο από τις δυνάμεις καταστολής, όσο κι από τα μ.μ.ε. Η αστυνομία δεν κάνει πια συλλήψεις, αλλά μόνο ξυλοδαρμούς διαδηλωτών, ενώ τα μ.μ.ε. υποβαθμίζουν τα γεγονότα, προσπαθώντας να περάσουν μια εντύπωση "επιστροφής στην ομαλότητα". Η αστυνομική κινητοποίηση είναι τεράστια, και καταλαμβάνονται τα περισσότερα ορυχεία, ώστε να μην μπορούν να οχυρωθούν εκεί οι εργαζόμενοι. Στις εισόδους του ορυχείου Ciano γίνονται σοβαρές συγκρούσεις, ενώ αλλού στήνουν

κάποιου αριθμού απολυμένων από τα ορυχεία που πρόκειται να κλείσουν σε άλλα ορυχεία ή επιχειρήσεις. Στον A-66, γίνεται διαδήλωση. Κλείνεται ο δρόμος και οι γραμμές του τρένου. Η αστυνομία επεμβαίνει. Ένας μαθητής συλλαμβάνεται για κατοχή σφεντόνας. Σε άλλο σημείο του A-66, γίνονται συγκρούσεις με την εθνοφρουρά. Ένας κάτοικος του Langreo χάνει το μάτι του από αδέσποτη πλαστική σφαίρα, ενώ βγαίνει από παμπ. Σε πολλά σημεία συνεχίζονται οι συγκρούσεις εργαζόμενων και αστυνομίας, με έντονη συμμετοχή μαθητών και φοιτητών. Το ίδιο βράδυ, έξω από τα γραφεία των UGT και CCOO γράφονται με σπρέι συνθήματα, όπως "Οι νέοι δεν θα σας συγχωρήσουν", "προδότες" και "εργατική αυτονομία".

Συνεχίζεται...

επιλογές, αλλά και μαράζωμα ολόκληρης της τοπικής οικονομίας.

Το ισπανικό κεφάλαιο, αφού απομύησε τις πλουτοπαραγωγικές πηγές όσο αυτό το συνέφερε, καταστρέφοντας το φυσικό περιβάλλον και υποβαθμίζοντας την ποιότητα ζωής των κατοίκων, αποσύρεται στα πλαίσια της "αναδιάρθρωσής" του, αφήνοντας πίσω του πραγματικά καμένη γη. Τόσο τα ισπανικά πολιτικά κόμματα όσο και οι κεντρικές συνδικαλιστικές οργανώσεις έπαιξαν πυροσβεστικό ρόλο, επιδιώκοντας ουσιαστικά την ομαλή μετάβαση ενός πληθυσμού στο περιθώριο.

Η συμφωνία με την οποία έκλεισαν για την ώρα οι κινητοποιήσεις προβλέπει την απορρόφηση 736 εργατών στο ορυχείο της Hunosa και 325 σε άλλες επιχειρήσεις. Η Hunosa είχε είκοσι χιλιάδες εργαζόμενους πριν μόλις μερικά χρόνια. Τώρα, με τη συγκατάθεση και συνεργασία των συνδικαλιστικών ενώσεων UGT και CCOO (ελεγχόμενων από τους Σοσιαλιστές και τους Κομμουνιστές, αντίστοιχα), έχει δέκα χιλιάδες με προοπτική να γίνουν επτά στο άμεσο μέλλον. Είναι πάντως αμφίβολο αν και αυτή η συμφωνία θα τηρηθεί, καθώς η προηγούμενη που προέβλεπε απορρόφηση 800 εργαζόμενων σε άλλες περιοχές δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ.

Οι Αστούριες έχουν τη μεγαλύτερη ανεργία στην Ισπανία και την Ευρώπη ολόκληρη, με ποσοστό 17.6 %, ή 70.000 άτομα, σύμφωνα με κρατικές πηγές. Η Έρευνα για τον Ενεργό Πληθυσμό τους ανεβάζει σε 85.000. Μόνο το 1997, χάθηκαν 8.300 θέσεις εργασίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρεί ότι οι Αστούριες και το Όλστερ της Ιρλανδίας είναι οι περιοχές της Ευρώπης

νται οδοφράγματα. Παρόλα αυτά, επίσημοι παράγοντες δηλώνουν ότι δεν έχει γίνει καμία βίαιη αντιπαράθεση.

Στην πόλη Unieo, διακόσιοι εργάτες συγκεντρώνονται μπροστά στην τοπική βουλή, κλείνουν την κυκλοφορία και ρίχνουν αρκετά βεγγαλικά.

21 Ιανουαρίου: Δωδέκατη συνεχόμενη μέρα συγκρούσεων στο Maria Luiza, με άνεργους, φοιτητές και μαθητές στο πλευρό των εργαζόμενων. Ένας 16χρονος τραυματίζεται σοβαρά στο μάτι από πλαστική σφαίρα κι ένας δημοσιογράφος στο κεφάλι από κάλυκα δακρυγόνου. Στο Figaredo γίνεται διαδήλωση ενάντια στην κρατική καταστολή. Κάτοικοι συγκρίνουν τη στάση της αστυνομίας με την εποχή του Φράνκο. Στη Χίχον τα λύκεια μένουν κλειστά κι οι μαθητές διαδηλώνουν στο δημαρχείο ενάντια στην αποβιομηχάνιση και το αβέβαιο μέλλον τους. Στο Unieo οργανώνεται διαδήλωση συνταξιούχων ανθρακωρύχων.

22 Ιανουαρίου: Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις UGT και CCOO αναλαμβάνουν να εκτονώσουν την κατάσταση, με μια ελάχιστη ικανοποιητική συμφωνία απορρόφησης

Το παραπάνω κείμενο βασίστηκε σε αγγλική μετάφραση άρθρου του περιοδικού Llar, το οποίο ευχαριστούμε και για τις φωτογραφίες που μας έστειλε.

Agitazion/Llar
Apdo. 8079
33280 Xixon
Asturies
Espana

e-mail: Agitazion@geocities.com
<http://filemon.eleinf.uv.es/~rwk>

Μετάφραση από τα ισπανικά:
Luis J. Prat
University of California
Chemistry Dept.
Santa Barbara CA 93106
(805) 893-3295
(805) 893-4120 FAX

<http://www.geocities.com/CapitolHill/2374>

BERTOLT BRECHT:

“Ιστορίες του κυρίου Κούνερ”...

Στις 10 Φλεβάρη του 1998 συμπληρώνονται εκατό χρόνια από τη γέννηση του Μπέρτολτ Μπρεχτ. Ήδη, έντυπα κάθε τύπου και ιδεολογίας αφιερώνουν σελίδες και άρθρα στην κορυφαία αυτή μορφή του θεάτρου και της λογοτεχνίας, γεγονός που αποδεικνύει την, έτσι κι αλλιώς, μεγάλη σημασία του έργου του Μπρεχτ. Αν και εγκλωβισμένος στη μαρξιστική ιδεολογία, στην οποία αναζητούσε μια “επιστημονική” ερμηνεία του κόσμου και των τρόπων για την αλλαγή του, το έργο του Μπρεχτ είναι γεμάτο από αγάπη για τον άνθρωπο και μίσος για κάθε είδος καταπίεσης. Από όλα τα αφιερώματα και τις εκδηλώσεις που θα γίνουν προς τιμήν του Μπρεχτ, έχουμε την εντύπωση πως μεγαλύτερη χαρά θα του έδινε η σύγχρονη σημασία του έργου του στην υπόθεση της κοινωνικής απελευθέρωσης. Έτσι, σε αυτό το φύλλο του Άλφα δημοσιεύουμε μια μεταστροφή της γνωστής ιστορίας του κυρίου Κούνερ “Αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι” που έγραψε το καλοκαίρι του 1996 ο Subcomandante Marcos, μια ιστορία που μιλά για “μια εξέγερση που θα ανέτρεπε τους καρχαρίες χωρία να βάλει στη θέση τους κάποια άλλα ψαράκια”...

Ο Durito, ο Brecht και η σημαία που προσφέρει καταφύγιο σε μια πεταλούδα

Ο Ντουρίτο κάθεται ακόμα στο τραπέζι, μπροστά στο ηλεκτρολόγιο.

Ανάμεσα στα χασμουρητά μου, τον ρωτάω: “Βρήκες τίποτα για το κείμενο”;

“Κείμενο; Ποιό κείμενο;”, ρωτάει ο Ντουρίτο χωρίς να σηκώσει τα μάτια του από την οθόνη του μίνι-υπολογιστή.

Του απαντάω απελπισμένος: “Τί εννοείς ποιό κείμενο; Μα το κείμενο για τον πολιτισμό και τα μέσα επικοινωνίας. Δεν έφαχνες γι’ αυτό στον υπολογιστή σου”;

“Να έφαχνα στον υπολογιστή μου; Όχι βέβαια. Εγώ παίζω παιχνίδια. Μου έκαναν πρόσφατα δώρο ένα πρόγραμμα όπου σκαθάρια νικούν τις μπότες που πάνε να τα πατήσουν...”

Αρχίζω να κλαψουρίζω: “Όμως Ντουρίτο, αν δεν παρουσιάσω κανένα κείμενο, θα με κάνουν κομματάκια. Ήδη με κοιτάζουν με μισό μάτι...”

“Καλά, καλά, εντάξει”, με παρηγορεί ο Ντουρίτο με ελαφρά χτυπήματα στην πλάτη. “Μην στεναχωριέσαι, θα σε σώσω απ’ αυτή τη δύσκολη κατάσταση...”

“Θα μου γράψεις δηλαδή ένα κείμενο;”, τον ρωτάω γεμάτος ελπίδα.

“Σιγά! Θα σου γράψω μια δικαιολογία για να μην σε βαρέσουν πολύ οι διοργανωτές. Κυρίως τώρα που όλοι υποστηρίζουν την ειρηνευτική διαδικασία.” Ο Ντουρίτο με κοιτάζει για λίγο και μετά προσθέτει: “Έλα, μην κάνεις έτσι. Εδώ τό ‘χω το κείμενο”. Ο Ντουρίτο βγάζει μερικά χειρόγραφα και μου τα δίνει. Τα παίρνω με μια ανησυχία που δύσκολα καταφέρνω να κρύψω και προσπαθώ, σχεδόν ψελίζοντας, να τον ευχαριστήσω.

“Ευχαριστώ πολύ Ντουρίτο, δεν ξέρεις πόσο... Για στάσου! Πώς είναι δυνατόν αυτό το κείμενο να έχει τις υπογραφές Δον Ντουρίτο ντε λα Λακάντονα και Μπέρτολτ Μπρεχτ”;

“Πού είναι το παράξενο;”, ρωτάει ο Ντουρίτο ενώ ξαναβάζει την πίπα του. “Δεν έχεις ακούσει ποτέ για συλλογικά κείμενα; Αυτό είναι προφανώς μια...”

“Κοίτα Ντουρίτο, ο Μπρεχτ έχει πεθάνει εδώ και χρόνια...”, του υπενθυμίζω.

“Πριν από 40 χρόνια για την ακρίβεια. Το ξέρω. Το κείμενο το αρχίσαμε μαζί στα τέλη του Β’ Παγκοσμίου Πολέμου κι έτσι δεν είχαμε καιρό να το τελειώσουμε. Πρέπει να σου επισημάνω ότι ο Μπρεχτ περιοριζόταν να γράφει ενώ εγώ του υπαγόρευα. Σχεδόν όπως συμβαίνει και με σένα σήμερα. Αλλά μην δημοσιοποιήσεις αυτή τη λεπτομέρεια. Δεν θα ήταν δίκαιο στην 98η επέτειο της γέννησής του να γίνει γνωστό ότι τα κείμενα του Μπέρτολτ προέρχονταν από μένα”.

“Ντουρίτο!”, λέω με τόνο που δείχνει ότι δεν πιστεύω τίποτα. Αυτός κάνει πως δεν το προσέχει.

“Σε καμιά περίπτωση. Μην επιμένεις να αναλάβει η παγκόσμια ιστορία της λογοτεχνίας τις ευθύνες που έχει απέναντί μου. Εμείς οι περιπλανώμενοι ιππότες πρέπει να διακρινόμαστε για τη μετριοφροσύνη μας, γι’ αυτό μην γράφεις πως αυτό το κείμενο προέρχεται από μένα. Επιπλέον, για να αποκτήσει η συλλογική μας δουλειά την απαραίτητη αξιοπιστία, θα παρουσιάσω ξεχωριστά το κείμενο που δημοσιεύτηκε το 1949 και ύστερα αυτό που έγραψα εγώ τις τελευταίες ώρες. Και τώρα συγχώρεσέ με, πρέπει να φύγω για να μάθω αν αυτές τις κρύες κι άγρυπνες νύχτες κάποια παρθένα χρειάζεται τη βοήθεια των δυνατών μου χειρών”.

Η διαμαρτυρία μου δεν ακούστηκε γιατί ο Ντουρίτο είχε ήδη ξεγλυποστήσει κάτω απ’ την πόρτα, φέροντας και πάλι τον τρόπο στην Εξουσία. Ξεφυλίζω ανήσυχος το κείμενό του. Ο τίτλος είναι σαφής:

*Κοινή μελέτη του
Μπέρτολτ και του Ντουρίτο
στην οποία αποσαφηνίζεται
ο λόγος για τον οποίο
η σοφία δεν βρίσκεται
στο να γνωρίζεις τον κόσμο,
αλλά στο να διασθάνεσαι
τους δρόμους που πρέπει
να βαδίσουμε
για να γίνουμε καλύτεροι.
Αφιερωμένο στη Ντάλια
και τη Μαρτίνα
από τη Γλαξκάλα
και στους φυλακισμένους
υποτιθέμενους ζαπατίστας.*

Μέρος 1ο

Εδώ ο Μπέρτολτ περιγράφει τι θα γινόταν αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι.

“Αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι”, ρώτησε τον κ. Κ. η κόρη της οικονομίας του, “θα φέρονταν τότε πιο καλά στα μικρά ψαράκια”; “Σίγουρα”, αποκρίθηκε εκείνος. “Αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι θα ‘χτιζαν για τα μικρά ψαράκια τεράστια κλουβιά στη θάλασσα και θα ‘βαζαν μέσα διάφορες τροφές και φυτά. Θα φρόντιζαν τα κλουβιά να ‘χουν πάντα καθαρό νερό και γενικά θα τα εφοδίαζαν με διάφορες εγκαταστάσεις υγιεινής. Όταν, λογουχάρη, ένα ψαράκι τραυμάτιζε την ουρά του, οι καρχαρίες θα τού ‘βαζαν αμέσως έναν επίδεσμο, μην τυχόν και φοφήσει και το χάσουν πριν την ώρα του. Έπειτα, για να μην μελαγχολούν τα ψαράκια, θα οργάνωναν κατά διαστήματα στη θάλασσα μεγάλες γιορτές, γιατί τα κεφάλια ψαράκια είναι πιο νόστιμα από τα θλιμμένα. Τούτα τα μεγάλα κλουβιά

θα είχαν βέβαια και τα σχολεία τους. Εκεί τα ψαράκια θα μάθαιναν πώς να κολυμπούν στο στόμα του καρχαρία. Θά ‘πρεπε, λογουχάρη, να μάθουν γεωγραφία, για να μπορούν να βρίσκουν τους μεγάλους καρχαρίες όταν αυτοί κάπου θα τεμπελιάζουν. Βέβαια, το σπουδαιότερο θα ήταν η ηθική διάπλαση των μικρών ψαριών. Θα τους μάθαιναν ότι για ένα ψαράκι δεν υπάρχει μεγαλύτερη και ωραιότερη αρετή από το να θυσιάζεται πρόθυμα κι ότι όλα τα ψαράκια θά ‘πρεπε να πιστεύουν τυφλά στους καρχαρίες, προπαντός όταν αυτοί τους λένε ότι θα φροντίσουν για ένα ωραίο μέλλον. Θα έδιναν στα ψαράκια να καταλάβουν πως αυτό το ωραίο μέλλον τότε μόνο θα είναι εξασφαλισμένο, όταν εκείνα μάθουν να υπακούουν. Τα ψαράκια θά ‘πρεπε να φυλάγονται από κάθε λογής ταπεινές, εγωιστικές και μαρξιστικές διαθέσεις κι αν τύχαινε κανένα από δαύτα να φανερώσει τέτοιες αδυναμίες, τ’ άλλα ψαράκια θά ‘πρεπε να τ’ αναφέρουν αμέσως στους καρχαρίες. Αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι, θα έκαναν βέβαια αναμεταξύ τους και διάφορους πολέμους για να κυριέψουν ξένα κλουβιά και ξένα ψαράκια. Στους πολέμους αυτούς, ο κάθε καρχαρίας θα πολεμούσε με τα δικά του ψαράκια. Θα μάθαιναν στα ψαράκια ότι ανάμεσα σ’ αυτά και στα ψαράκια των άλλων καρχαριών υπάρχει τεράστια διαφορά. Θα τους έλεγαν πως τα ψαράκια είναι βέβαια βουβιά, σπαίνουν ωστόσο σε ολόκληρα διαφορετικές γλώσσες και είναι αδύνατο να καταλάβει το ένα τ’ άλλο. Σε κάθε ψαράκι που θα σκότωνε μερικά εχθρικά ψαράκια που σπαίνονταν σε άλλη γλώσσα, θα καρφίτσωσαν κι από ένα παράσημο από φύκι και θα τού ‘διναν τον τίτλο του ήρωα. Αν βέβαια οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι, θα είχαν και τη δική τους τέχνη. Θα είχαν ωραίους πίνακες που θα παρόδωναν τα δόντια των καρχαριών με θαυμάσια χρώματα και τα στόματά τους θα ήταν σαν τους κήπους της Βαβυλώνας όπου μπορούσε να κάνει κανείς τρελό σεργιάνι. Τα θέατρα στο βυθό θα έδειχναν πώς ηρωικά ψαράκια, με την μπάντα μπροστά, θα ορμούσαν μαγεμένα και ναουρισμένα με τις πιο όμορφες σκέψεις στο στόμα των καρχαριών. Δεν θά ‘λειπε βέβαια και η θρησκεία αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι. Αυτή θα δίδασκε ότι τα ψαράκια μονάχα στην κοιλιά των καρχαριών θ’ άρχιζαν να γεύονται την αληθινή ζωή. Εξάλλου, αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι, δεν θά ‘ταν πια όλα τα ψαράκια ίσα κι όμοια, όπως συμβαίνει σήμερα. Μερικά από δαύτα θ’ αποχτούσαν αξιώματα και θα τα τοποθετούσαν πάνω από τ’ άλλα ψαράκια. Όσα μάλιστα είναι λίγο πιο μεγάλα θα είχαν το ελεύθερο να τρώνε τα πιο μικρά. Αυτό θα ήταν άλλωστε ευχάριστο για τους καρχαρίες, γιατί έτσι δεν θα χρειαζόνταν πια παρά να

καταπίνουν πιο μεγάλες μπουκιές. Και τα πιο μεγάλα ψαράκια, αυτά που θα είχαν τις ψηλές θέσεις, θα φρόντιζαν για την τάξη ανάμεσα στα ψαράκια και θα γίνονταν δάσκαλοι, αξιωματικοί και μηχανικοί στα ψαροκλουβιά. Κοντολογίς, μόνο αν οι καρχαρίες ήταν άνθρωποι θα είχαμε πολιτισμό στη θάλασσα.

Εδώ τελειώνει το κείμενο που δημοσιεύτηκε το 1949, σύμφωνα με την ιστορία της λογοτεχνίας. Ο Ντουρίτο προσθέτει, το 1996, τα εξής:

Μέρος 2ο

Στο οποίο ο Ντουρίτο προσπαθεί να αποδείξει σε τί χρησιμεύουν οι σημαίες που προσφέρουν καταφύγιο σε μια πεταλούδα, ένα νέο κόσμο κι άλλα θαύματα που εύκολα θα καταλάβει το σπάρι.

Μα σίγουρα θα υπήρχαν ανάμεσα στα ψαράκια-γυναίκες και τα ψαράκια-άντρες κάποια τα οποία θα ξαποστέλναν το πενήνχρο κι άθλιο “Εγώ” που τους δίδαν οι καρχαρίες και θα υψώναν τη σημαία του “Εμείς”, τη σημαία που θα τους έδινε ο πόθος για ελευθερία κι ευτυχία. Και μόνο το γεγονός πως θα υψώναν μες στο νερό αυτή τη σημαία. Θα ήταν κάτι που θα το έκανε καλύτερα. Και μεγάλη θα ήταν η χαρά τους όταν θα αναγνωρίζονταν αμοιβαία και θα αισθάνονταν καλύτερα και θα προσπαθούσαν να μιλήσουν και “ελευθερία” θα ήταν η πρώτη λέξη που θα λέγαν. Και δεν θα χρησιμοποιούσαν την υψωμένη σημαία για να καθοδηγήσουν μια εξέγερση που θα ανέτρεπε τους καρχαρίες βάζοντας στη θέση τους κάποια άλλα ψαράκια. Όχι, θα χρησιμοποιούσαν το κοντάρι της σημαίας σαν λαστό για να ανοίξουν όλα τα κλουβιά και θα έχυναν τη θάλασσα στη θάλασσα και τότε δεν θα υπήρχαν πια ούτε καρχαρίες, ούτε ψαράκια, αλλά καβούρια (οι θαλάσσιοι συγγενείς των σκαθάρων) τα οποία γνωρίζουν ότι προχωράει κανείς καλύτερα όταν προχωράει ανάποδα. Με λίγα λόγια, επιτέλους στην θάλασσα θα γινόταν ένας αγώνας για ένα καινούργιο πολιτισμό, έναν πολιτισμό στον οποίο δεν θα υπήρχαν ούτε καρχαρίες ούτε ψαράκια, όπου τα πάντα θα φτιάχνονταν από την αρχή, χωρίς κλουβιά και ενυδρεία. Έναν πολιτισμό, ο οποίος δεν θα φανταζόταν τον άνθρωπο σε καμία άλλη μορφή πέρα απ’ την ανθρώπινη. Έναν πολιτισμό στον οποίο θα χωρούσε μια γκριζοκίτρινη αλεπού η οποία ακόμη αναζητεί μια ιστορία στην οποία θα μπορεί να είναι άλογο και γκριζοκίτρινη, χωρίς κανείς να της ζητάει να είναι κάτι άλλο ή να έχει άλλο χρώμα.

Βερολίνο-Σαν Κριστόμπαλ,
1949-1996

Εργογραφία

1898 Στις 10 Φλεβάρη γεννιέται στο Άουγκσμπουργκ της Γερμανίας.
1918 Αρχίζει να γράφει τον “Μπάαλ”.
1919 Σχετίζεται με τους Σπαρτακιστές.
1921 Γράφει την “Ζούγκλα των Πόλεων”.
1924 Εγκαθίσταται στο Βερολίνο.
1927 Ανεβάζει το “Μικρό Μαχαγκόνου”, την πρώτη του συνεργασία με τον Κουρτ Βάιλ.
1928 Ανεβάζει την “Όπερα της Πεντάρας”.
1930 Γράφει τα έργα “Αυτός που λέει ναι, αυτός που λέει όχι”, “Η εξαίρεση κι ο κανόνας” και πολλά θεωρητικά κείμενα.
1931 Γράφει την “Μάνα”.
1933 Μετά την άνοδο του Χίτλερ φεύγει από την Γερμανία. Τα βιβλία του Μπρεχτ καίγονται δημόσια από τους ναζί.
1935 Του αφαιρείται η γερμανική ιθαγένεια. Γράφει το “Πέντε δυσκολίες για να γράψει κανείς την αλήθεια” και το “Τρόμος και αθλιότητα του Γ’ Ράιχ”.
1937 Ανεβάζει τα “Τουφέκια της μαμάς Καρράρ”.
1939 Γράφει την “Μάνα-Κουράγιο και τα παιδιά της”.
1941 Εγκαθίσταται στις ΗΠΑ. Τελειώνει τον “Καλό άνθρωπο του Σε-Τσουάν” και την “Αποτρεπτή άνοδο του Αρτούρο Ουί”.
1943 Γράφει τον “Σβέικ στο 2ο παγκόσμιο πόλεμο”.
1944 Γράφει τον “Καυκάσιανό Κύκλο με την Κιμωλία”.
1947 Ανακρίνεται από την Επιτροπή Αντιαμερικανικών Ενεργειών.
1948 Εγκαθίσταται στη Ζυρίχη και μετά στο Βερολίνο.
1949 Ξαναπηγαίνει στη Ζυρίχη. Τελικά εγκαθίσταται μόνιμα στο Βερολίνο όπου ιδρύει το Μπερλίνερ Ανσάμπλ. Γράφει τις “Μέρες της Κομμούνας”.
1951 Γράφει την “Διαλεκτική στο Θέατρο”.
1953 Γράφει το τελευταίο του έργο, “Τουραντώ ή το συνέδριο των ασπροουχάδων”.
1956 Στις 14 Αυγούστου, πεθαίνει στο Βερολίνο από έμφραγμα.

Η μόλυνση του χρόνου

Στις μέρες μας, η παρατήρηση πως "οι άνθρωποι δεν έχουν πλέον χρόνο ο ένας για τον άλλο" έχει γίνει κοινοτοπία. Πώς μπορούμε να εξηγήσουμε το παράδοξο γεγονός πως όσο περισσότερο οι άνθρωποι προσπαθούν να γλυτώσουν χρόνο, τόσο λιγότερους τους απομένει; Με άλλα λόγια, τί κάνουν οι άνθρωποι με τον χρόνο που γλυτώνουν;

Περισσότερη ταχύτητα, λιγότερη επαφή

Εξετάζοντας προσεχτικά τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι χρησιμοποιούν τον χρόνο και τον χώρο, ο Torgren Hagerstrand κατέληξε πως το κεντρικό οργανωτικό γνώρισμα της ανθρώπινης δραστηριότητας είναι η ικανότητα επαφής με χώρους και με άλλους ανθρώπους. Επιπλέον, υποστηρίζει πως η ευκολία επαφής με άλλους ανθρώπους και η δυνατότητα πρόσβασης σε δημόσιους χώρους και χρήσεις είναι που καθορίζουν την επιτυχία ενός συστήματος μεταφοράς και όχι η ταχύτητα με την οποία πραγματοποιείται η μετακίνηση.

Είναι σχετικά εύκολη η αύξηση της ταχύτητας με την οποία μετακινούνται οι άνθρωποι - είναι όμως πολύ πιο δύσκολο να μειωθεί ο χρόνος που απαιτείται για την πρόσβαση σε δημόσιους χώρους και χρήσεις. Στις μέρες μας η πρόσβασή αυτή είναι πιο δύσκολη απ' ό,τι πριν από 70 χρόνια, αφού στην εποχή μας οι δημόσιοι χώροι είναι όλο και περισσότερο απομακρυσμένοι. Οι περιοχές κατοικίας βρίσκονται μακριά από τις περιοχές "διασκέδασης" ή τα πολυκαταστήματα ενώ ώρες ξεδεύονται σε αναζήτηση χώρου στάθμευσης.

Ο C. Marchetti έχει αποδείξει πως ο χρόνος που αφιερώνουν οι άνθρωποι για ταξίδια είναι χονδρικά ο ίδιος, άσχετα με την ταχύτητα ή την απόσταση:

"Όταν οι άνθρωποι αποκτούν δυνατότητα για μεγαλύτερη ταχύτητα μετακίνησης, την χρησιμοποιούν για να πάνε πιο μακριά και όχι για να κάνουν περισσότερα ταξίδια. Με άλλα λόγια, οι περισσότεροι άνθρωποι αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο την περιοχή στην οποία κινούνται, άσχετα με το μέγεθός της".

Όσοι χρησιμοποιούν την τεχνολογία για να μετακινούνται με μεγαλύτερη ταχύτητα, εξακολουθούν να χρειάζονται να μετακινούνται προς χώρους εργασίας, για φαγητό, ύπνο κλπ. Απλά οι αποστάσεις που καλύπτουν είναι μεγαλύτερες.

Κοινωνική ταχύτητα

Η θέση πως οι άνθρωποι ξεδεύουν περίπου τον ίδιο χρόνο για ταξίδια, ανεξάρτητα με το μέσο μεταφοράς, δεν εξηγεί παρόλα αυτά το γεγονός πως όλο και περισσότερο αισθάνονται πως έχουν λιγότερο χρόνο στη διάθεσή απ' ό,τι πριν, και μάλιστα ενώ τα μέσα μεταφοράς είναι ταχύτερα.

Υπάρχει ένας ακόμα, κρυφός, παράγοντας στην εξίσωση. Τα αυτοκίνητα και τα άλλα ταχεία μέσα μεταφοράς δεν γλυτώνουν, όπως υποτίθεται, χρόνο. Το 1974, ο Ivan Illich σημείωσε πως "ο μέσος αμερικανός αφιερώνει στο αυτοκίνητό του περισσότερες από 1.600 ώρες. Κάθετα μέσα του ενώ αυτό κινείται κι ενώ είναι σταματημένο. Το παρκάρε και ψάχνει για να το βρει. Βγάζει λεφτά που τα ξεδεύει γι' αυτό και πληρώνει συνεχώς έξοδα συντήρησης. Δουλεύει για να πληρώσει φόρους, ασφάλεια, βενζίνη και διόδια".

Βασισμένος στις παρατηρήσεις του Illich, ο D. Seifried επινόησε τον όρο "κοινωνική ταχύτητα" για να υπολογιστεί η μέση ταχύτητα ενός οχήματος με βάση παράγοντες που συνήθως μένουν κρυφοί.

Σύμφωνα με τον Seifried, η κοινωνική ταχύτητα ενός τυπικού ποδηλάτου είναι 14 χιλιόμετρα την ώρα, μόλις τρία χιλιόμετρα λι-

γότερο από την κοινωνική ταχύτητα ενός μικρού αυτοκινήτου. Αν ληφθούν υπ' όψη και άλλα εξωτερικά κόστη (μόλυνση, ηχητική ρύπανση, ατυχήματα), τότε η κοινωνική ταχύτητα ενός μικρού αυτοκινήτου είναι κατά ένα χιλιόμετρο χαμηλότερη από αυτή του ποδηλάτου. Έτσι, ο ιδιοκτήτης ενός μικρού αυτοκινήτου που ξεδεύει μισή ώρα κάθε μέρα για να διανύσει 20 χιλιόμετρα μπορεί να αισθάνεται πως κινείται πιο γρήγορα από ένα ποδηλάτη που σε μισή ώρα διανύει 7.5 χιλιόμετρα, όταν όμως ληφθούν υπ' όψη κοινωνικοί παράγοντες, τότε προκύπτει πως ο αυτοκινητιστής χρειάζεται 70 λεπτά την ημέρα για την απόσταση που προαναφέρθηκε ενώ ο ποδηλάτης μόνο 32!

"Όσο χρόνο και αν γλύτωνα, ποτέ δεν διέθετε αρκετό"

Michael Ende, Η Μόμο

χημα κινείται αργά. Ένα άτομο που ταξιδεύει μόνο του σε ένα αυτοκίνητο που κινείται με 10 χιλιόμετρα την ώρα καταλαμβάνει έξι φορές περισσότερο χώρο από ένα άτομο που μετακινείται με την ίδια ταχύτητα με ποδήλατο.

Ο χώρος πρέπει να καταναλώνεται μαζικά για να δημιουργείται η αναγκαία για υψηλής ταχύτητας μετακίνηση υποδομή, όπως είναι άλλωστε φανερό με τις αλλαγές χρήσης γης για νέους αυτοκινητόδρομους, αεροδρόμια κλπ.

Οι αυτοκινητόδρομοι που σχεδιάζονται για

ταχύτητες πάνω από 120 χιλιόμετρα την ώρα, καταναλώνουν περισσότερο χώρο από τους δρόμους που προορίζονται για χαμηλότερες ταχύτητες και το ίδιο συμβαίνει και

με τους σιδηρόδρομους.

Οι αστικοί αυτοκινητόδρομοι ταχείας κυκλοφορίας και οι συλλεκτικές οδοί είναι η

ακριβών αυτοκινήτων ή μετακίνησης με αεροπλάνα μέσα στις τελευταίες δεκαετίες έχουν πολλαπλασιάσει το πεδίο των δραστηριοτήτων τους, οι άνεργοι του Λονδίνου ή οι ηλικιωμένοι της Αλαμπάμα, για παράδειγμα, βρίσκονται στην ίδια θέση όπως και πριν από 100 χρόνια.

Οι φτωχοί και άνεργοι, αυτοί των οποίων ο χρόνος δεν μετράει, είναι υποχρεωμένοι να ανακαλύψουν τον χρόνο που απαιτείται για τις μετακινήσεις. Οι πλούσιοι έχουν τα χρήματα για να αγοράσουν τις μετακινήσεις και φυσικά ο χρόνος τους θεωρείται πολύτιμος.

Όσο περισσότερη έμφαση δίνεται στην "εξοικονόμηση χρόνου", τόσο περισσότερο το συνολικό σύστημα μεταφορών μετατρέπεται σε ένα πεδίο που ελέγχεται από μια πλούσια ελίτ. Οι συγκοινωνιακές πολιτικές και οι πολιτικές επιλογές που επηρεάζουν την χωροθέτηση των δημόσιων χώρων και χρήσεων κλέβουν χρόνο από διάφορες κοινωνικές ομάδες και τον προσφέρουν σε ομαδοποιήσεις πλουσίων.

Η επαναχωροθέτηση νοσοκομείων, σχολείων και καταστημάτων σε μεγάλες αποστάσεις από τις κατοικίες αυτών που τα χρειάζονται, έχει μεγάλες συνέπειες. Όσοι δεν διαθέτουν αυτοκίνητα (για παράδειγμα στη Βρετανία, το 35% του πληθυσμού) πρέπει να ξεδεύουν συνεχώς περισσότερο χρόνο περιμένοντας λεωφορεία, περπατώντας μεγαλύτερες αποστάσεις κλπ. Οι χειρότερες επιπτώσεις αφορούν τις γυναίκες, τα παιδιά, τους ηλικιωμένους και τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Υπερασπίζοντας την κοινότητα

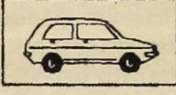
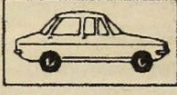

Η μελέτη της Jane Jacob για τη ζωή στις πόλεις των ΗΠΑ στη δεκαετία του '60 καταγράφει πόσο σημαντική είναι για την ανθρώπινη ζωή η καθημερινή και πολυεπίπεδη επαφή. Η διατήρηση του πνεύματος της κοινότητας απαιτεί χρόνο και ενέργεια για επαφές με γείτονες και τοπικές ομάδες.

Οι ευκαιρίες για παρόμοιες επαφές εξαρτώνται από τον ελεύθερο χρόνο και τις προτεραιότητες των επιλογών. Η επιλογή μετακινήσεων σε μεγαλύτερες αποστάσεις (και μεγαλύτερων ταχυτήτων για να εξοικονομηθεί χρόνος) σημαίνει πως όλο και λιγότερος χρόνος απομένει για επαφή με τους γείτονες και λιγότερες πιθανότητες αυθεντικής κοινότητας.

Οι οπαδοί των αυτοκινήτων όχι μόνο περιορίζουν τη ζωή τους μέσα σε αυτές τις επιλογές, αλλά υποχρεώνουν και άλλους να το κάνουν.

Λεπτομερείς μελέτες σχετικά με τις επιπτώσεις της κυκλοφορίας στο Σαν Φρανσίσκο, απέδειξαν πως σε γειτονίες με αυξημένο κυκλοφοριακό φόρτο υπάρχουν ελάχιστες κοινωνικές επαφές, ενώ οι κάτοικοι περιοχών με περιορισμένη κίνηση έχουν τρεις φορές περισσότερους φίλους στη γειτονιά τους και δυο φορές περισσότερες γνωριμίες από ότι οι κάτοικοι περιοχών με μεγάλη κυκλοφοριακή κίνηση.

Υπολογισμοί ταχυτήτων με βάση το συνολικό χρόνο που δαπανάται για τις μετακινήσεις

			
Μέση ταχύτητα μετακινήσεων ανά έτος	15 χλμ την ώρα	40 χλμ την ώρα	60 χλμ την ώρα
Ετήσιο κόστος	18.000δρχ	500.000δρχ	1.500.000δρχ
Μέσο μηνιαίο εισόδημα του κατόχου	150.000δρχ	250.000δρχ	750.000δρχ
Χρόνος εργασίας που απαιτείται για να καλυφθεί το ετήσιο κόστος	 450 ώρες	 350 ώρες	
Μέση "κοινωνική" ταχύτητα	14 χλμ την ώρα	17 χλμ την ώρα	21 χλμ την ώρα
Εξωτερικό κόστος ανά χιλιόμετρο		18δρχ το χιλιόμετρο	30δρχ το χιλιόμετρο
Μέση κοινωνική ταχύτητα λαμβάνοντας υπ' όψη τα εξωτερικά κόστη	14 χλμ την ώρα	13 χλμ την ώρα	18 χλμ την ώρα

Μόλυνση χώρου

Ενώ η ταχύτητα μειώνει τις αποστάσεις, ένα μεταφορικό μέσο καταναλώνει χώρο και όσο πιο γρήγορο είναι έν μεταφορικό μέσο τόσο περισσότερο χώρο καταλαμβάνει. Σύμφωνα με μια ελβετική έρευνα του 1985, ένα αυτοκίνητο που κινείται με 40 χιλιόμετρα την ώρα καταλαμβάνει τρεις φορές περισσότερο χώρο από ένα αυτοκίνητο που κινείται με 10 χιλιόμετρα την ώρα. Επιπλέον, το "επιβατικό δυναμικό" που σχετίζεται με οχήματα υψηλής ταχύτητας καταναλώνει πολύ χώρο ακόμα και όταν το ό-

απόλυτη έκφραση του χώρου που θυσιάζεται για την ταχύτητα.

Κλέφτες χρόνου

Καθώς η ταχύτητα οδηγεί στην αύξηση των αποστάσεων των δημόσιων χώρων και χρήσεων, οι άνθρωποι απαντούν στο πρόβλημα των μεγαλύτερων αποστάσεων είτε αφιερώνοντας περισσότερο χρόνο για τις μετακινήσεις είτε αποκτώντας ταχύτερα οχήματα.

Το αποτέλεσμα και των δύο αυτών αντιδράσεων είναι η όξυνση των κοινωνικών αντιθέσεων. Όσοι έχουν δυνατότητα απόκτησης

Αυτό το κείμενο του John Whitelegg προέρχεται από το περιοδικό "Auto-Free Times", τεύχος 11, μια έκδοση για την απελευθέρωση από την κυριαρχία του αυτοκινήτου, από τις ΗΠΑ. Για επικοινωνία: PO. Box 4347, Acata, CA 95518 USA, e-mail: alliance@tidepool.com